

**T.C.**  
**AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ**  
**GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ**  
**SANAT VE TASARIM ANASANAT DALI**

**KAYIP HAFIZA BELGESEL FİLMİ KENT BELLEĞİ**  
**PERSPEKTİFİNDE TARİHÇİ HÜSEYİN ÇİMRİN'E YÖNELİK**  
**SÖZLÜ TARİH ÇALIŞMASI**

**SUAT ERDÖL**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**Danışman**  
**Prof. Dr. M. Fadıl SÖZEN**

**ANTALYA - 2020**



**T.C.**  
**AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ**  
**GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ**  
**SANAT VE TASARIM ANASANAT DALI**

**KAYIP HAFIZA BELGESEL FİLMİ KENT BELLEĞİ**  
**PERSPEKTİFİNDE TARİHÇİ HÜSEYİN ÇİMRİN'E YÖNELİK**  
**SÖZLÜ TARİH ÇALIŞMASI**

**SUAT ERDÖL**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**Danışman**  
**Prof. Dr. M. Fadıl SÖZEN**

**ANTALYA - 2020**



T.C.  
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ  
Güzel Sanatlar Enstitüsü Müdürlüğü



### **BİLİMSEL ETİK SAYFASI**

Bu tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

...../...../ 2020

Suat ERDÖL

İmzası

## TEŞEKKÜR

50 yıllık hayatımda pek çok şey gördüm çok anı ve insan biriktirdim. Her birine tek tek teşekkür etsem sayfalar yetmez. En iyisi bende iz bırakanları hayatıma dokunanları söylemekle yetineyim. Öncelik ailem diyeceğim. Evlilik öncesi Annem ve babam evlendikten sonra kendi ailem eşim ve çocuklarım. Her türlü sanatçı kaprisimi çeken beni her konuda sabırla dinleyen tamamlayan güzel eşim Şenay Erdöl'e, babalığı öğrendiğim ve beni kendimle yarışa iten ilk göz ağrım canım yakışıklı oğlum Atakan Erdöl'e, hayatı tekrardan sorgulamama ve düşünmeme iten canımın içi kızım Deniz Erdöl'e, doğduğum günden bu güne her zaman her yerde ve koşulsuz desteklerini gördüğüm annem Seval Erdöl ve babam Tanju Erdöl'e, Ankara'da olduğundan telefondaki sesi ile moral veren abim Ümit Erdöl'e, benim için bir abi bir baba olan danışman hocam tezin oluşumunda sonsuz desteğini esirgemeyen Akdeniz Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sinema Bölüm başkanı Prof.Dr. M. Fadıl Sözen'e, her zaman bir abla bir anne edasıyla yaklaşan yanlışa izin vermeyen mükemmeliyetçi tavırlarıyla öğrencileri için uğraş veren Akdeniz Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sanat ve Tasarım bölüm başkanım Doç.Dr. Zehra Yiğit'e, İletişim Fakültesi Dekan Yardımcısı Doç Dr. Ayşad Güdekli'ye, aynı odayı paylaşmaktan büyük zevk duyduğum her konuşmasıyla ufkumu açan Dr. Rıdvan Yücel hocama, 2017 yılının Haziran ayında faaliyet göstermeye başlayan Genç Dinozorlar film yapım oluşumundaki arkadaşlarım olan eski öğrencilerime (Oktay Şenol, Sibel Göydağ Çakmak, Ali Aşiran, Alican Öz), bana göre Türk film sektörünün Antalya'daki en iyi emekçisi görünmeyen kahramanı Mehmet Zeki Sancara'a, haberleriyle kamuoyunun dikkatini üzerimize çekmeyi başaran gazeteci Ceren Deniz'e ve Rıdvan Menekşe'ye, Son Uçurtma isimli müzik grubunun üyesi Emre Sercan İke'ye, son çekimlerimde kamerasıyla hızır gibi yetişen öğrencim İsmail Eren Yalçın'a, röportajlarda yardımını esirgemeyen Tuğba Beyaz'a, yola ilk çıktığım kameramanım Deniz Şahin'e, sanata bilime değer veren Antalya'nın özel insanlarından As Yapı Marketin sahibi Hüseyin Aslan'a, en büyük esin kaynaklarım olan lisan dönemindeki hocalarım Doç. Dr. Ragıp Taranç ve Prof. Dr Oğuz Makal'a, Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Eski Dekanı Prof. Dr. Ümit Atabek'e, yine kişisel gelişim ve akademik anlamda katkıları için Akdeniz Üniversitesi GSF

Öğretim Üyelerinden Dr. Öğretim Üyesi Oğuzhan Ersümer'e, tez jürimde yer almayı kabul eden ve bir dönem Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesinde birlikte çalışmaktan zevk aldığım Süleyman Demirel Üniversitesi İletişim Fakültesi Öğretim Üyelerinden Dr. Öğretim Üyesi Seyfi Kılıç'a ne kadar teşekkür etsem azdır. Sağ olunuz var olunuz hayatıma iyi ki girdiniz.

**Suat ERDÖL**

**Antalya-2020**





**T.C.**  
**AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ**  
Güzel Sanatlar Enstitüsü Müdürlüğü



Öğrencinin	Adı Soyadı	Suat ERDÖL
	Numarası	20165307012
	Anasanat Dalı	Sanat ve Tasarım Anasanat Dalı
	Danışmanı	Prof. Dr. M. Fadıl SÖZEN
Tezin Adı		Kayıp Hafıza Belgesel Filmi Kent Belleği Perspektifinde Tarihçi Hüseyin Çimrin'e Yönelik Sözlü Tarih Çalışması

### ÖZ

Metropol yaşamlar mutsuz, bıkkın, usanmış bireyler yaratmaktadır. Alman Sosyolog Georg Simmel mikro sosyoloji ile ilgilenerek şehirdeki gündelik yaşamların bireylerdeki yarattığı psikolojik sıkıntıları araştırmıştır. Günümüzde kentler toplumsal süreçleri ve oluşumları derinden etkileyen, ilişki ağlarının üretim merkezli kültürel mekânlarıdır dolayısıyla kentlerin şimdiki durumlarını anlamak, o toplumun nerede olduğunu ve hangi noktaya evirileceğini göstermesi bakımından önemlidir. Kentlerdeki değişim ve dönüşüm özellikle o kentte eskiden beri yaşayan bireylerde geçmişe yönelik bir özlem ve huzursuzluk durumu yaratmaktadır. Son dönemde en hızlı değişime uğrayan kentlerin başında Antalya gelmektedir. Buradan hareketle bu çalışmada araştırmacı ve yazar Hüseyin Çimrin'in perspektifinen Antalya kentine yönelik değişim ve dönüşümün izleri aranmıştır. Çimrin'in çocukluk zamanıyla şimdiki zaman özellikle bireyi değiştirmiş Simmel'in saptaması gibi paraya dayalı metropollerde bireyi donuk, silik ve paranın rengi griye benzer bir hale getirmiştir.

**Anahtar Kelimeler:** Simmel, Sözlü Tarihçe, Hüseyin Çimrin, Kent Belleği



**T.R.**  
**AKDENİZ UNIVERSITY**  
Institute of Fine Arts



Student	Name Surname	Suat ERDÖL
	Number	20165307012
	Department	Department of Art and Design
	Advisor	Prof. Dr. M. Fadıl SÖZEN
Thesis Name		Oral History Study Oriented to Historian Hüseyin Çimrin in the Perspective of City Memory

### ABSTRACT

Lives in metropolis create unhappy, bored and sick individuals. German Sociologist Georg Simmel was interested in micro sociology and he investigated the psychological problems of daily life in the cities. Nowadays, cities are cultural places that deeply affect social processes and formations and consist of production oriented relationship networks. Therefore, understanding current status of the cities is important in point of showing where that society is and where it will evolve. The change and transformation in the city creates discomfort and a sense of nostalgia for the individuals in society. Recently, Antalya is at the forefront of the cities that have undergone the fastest change. In this way, in this research the traces of the change and transformation towards Antalya were searched from the perspective of researcher and writer Hüseyin Çimrin. Çimrin's childhood and present time has changed especially the individual, like Simmel's determination individual has become dull, weak and gray like color of money in the money - based metropolises.

**Keywords:** Simmel, Oral History, Hüseyin Çimrin, City Memory



## İÇİNDEKİLER

<b>BİLİMSEL ETİK SAYFASI.....</b>	<b>İ</b>
<b>TEŞEKKÜR .....</b>	<b>İİİ</b>
<b>ÖZ.....</b>	<b>V</b>
<b>ABSTRACT.....</b>	<b>VI</b>
<b>İÇİNDEKİLER .....</b>	<b>VII</b>
<b>GÖRSELLER LİSTESİ.....</b>	<b>VIII</b>
<b>1. GİRİŞ .....</b>	<b>1</b>
<b>2. BÖLÜM: BELLEK KAVRAMI, SİMMELE'İN GÖZÜNDEN KENT</b>	
<b>KAVRAMI, METROPOL YAŞAM .....</b>	<b>6</b>
2.1. Bellek Kavramı .....	6
2.2. Simmel'e Göre Kent Kavramı .....	7
2.3. Metropol Yaşam.....	12
<b>3. BÖLÜM: SÖZLÜ TARİH ÇALIŞMASI – HÜSEYİN ÇİMRİN RÖPORTAJI</b>	
<b>VE DİĞER RÖPORTAJLAR .....</b>	<b>17</b>
3.1. Sözlü Tarih Çalışması .....	17
3.2. Hüseyin Çimrin Röportajı .....	18
3.3. Diğer Röportajlar .....	31
3.3.1. Bekir KUMBUL .....	31
3.3.2. Ayşe FEYİZOĞLU .....	32
3.3.3. Mustafa ŞAHİN .....	36
3.3.4. Abdullah UYAROĞLU .....	39
<b>4. BÖLÜM: KAYIP HAFIZA BELGESEL FİLMİ RAPORU .....</b>	<b>40</b>
4.1. Filmin Çekim Senaryosu.....	40
4.2. Filmin Özgün Müziği .....	41
4.3. Filmin Afiş Tasarımı .....	41
4.4. Filmin Kurgu Aşaması .....	41
4.5. Filmin Kamera Arkası.....	42
<b>5. SONUÇ.....</b>	<b>43</b>
<b>KAYNAKÇA.....</b>	<b>48</b>
<b>ÖZGEÇMİŞ .....</b>	<b>51</b>

## GÖRSELLER LİSTESİ

Görsel. 1: Sabah Akdeniz, 20.12.2005 .....	1
Görsel. 2: TRT Antalya Radyosu 28.11.2019 .....	1
Görsel. 3: Berlin'deki Ana Merkez Bankası (Berlin, Hauptbank, Erişim Tarihi: 30.06.2020) .....	3
Görsel. 4: Balbey Mahallesi - 10 Nisan 2019 Foto (Erdöl, 2019) .....	12
Görsel. 5: Kaleiçi Yat Limanı İskele 1935 (Hüseyin Çimrin Arşivinden) .....	13
Görsel. 6: Konyaaltı Varyant 1978 (Hüseyin Çimrin Arşivinden) .....	15
Görsel. 7: Kepezden Antalya 1954 (Hüseyin Çimrin Arşivinden) .....	16
Görsel. 8: Hüseyin Çimrin Röportaj 12.09.2018 Foto (Şahin, 2018) .....	19
Görsel. 9: Paşa Kavakları Şelaleleri 1927 (Hüseyin Çimrin Arşivinden) .....	20
Görsel. 10: 6-7 yaşlarında Hüseyin Çimrin 1953 (Hüseyin Çimrin Arşivinden) .....	20
Görsel. 11: Karaalioğlu Parkından Antalya 29.12.2019 Foto (Erdöl, 2019) .....	24
Görsel. 12: Kaleiçi Paşa Cami Sokak 1973 (Hüseyin Çimrin Arşivinden) .....	28
Görsel. 13: Hüseyin Çimrin Video Röportaj Çekimi 12.Eylül.2018 Foto (Şahin, 2018) .....	30
Görsel. 14: Bekir Kumbul ile Video Röportaj Çekimi 07.Şubat.2019 Foto (Erdöl, 2019) .....	31
Görsel. 15: Ayşe Feyizoğlu ile Video Röportaj Çekimi 31.Mayıs.2019 Foto (Erdöl, 2019) .....	32
Görsel. 16: Ayşe Feyizoğlu ile Video Röportaj Çekimi 31.05.2019 Foto (Yalçın, 2019) .....	35
Görsel. 17: Mustafa Şahin ile Video Röportaj Çekimi 25.11.2019 Foto (Yalçın, 2019) .....	36
Görsel. 18: Mustafa Şahin ile Video Röportaj Çekimi 25.11.2019 Foto (Yalçın, 2019) .....	37
Görsel. 19: Mustafa Şahin ile Video Röportaj Çekimi 25.11.2019 Foto (Yalçın, 2019) .....	37
Görsel. 20: Abdullah Uyaroğlu ile Video Röportaj Çekimi 10.04.2019 Foto (Erdöl, 2019) .....	39
Görsel. 21: Prof. Dr. M. Fadıl Sözen, Tarihçi Yazar Hüseyin Çimrin ve Suat Erdöl (31.03.2018) .....	41

Görsel. 22: Antalya’da Gün Doğumu – Varyant 29.Aralık.2019 Foto (Erdöl, 2019)	42
Görsel. 23: Antalya’da Kaleiçi Sokakları 29.Aralık.2019 Foto (Erdöl, 2019).....	42
Görsel. 24: Kayıp Hafıza Notlar (Erdöl, 2020) .....	45
Görsel. 25: Kayıp Hafıza Karikatürler (Georg Simmel <a href="https://www.pinterest.co.uk/pin/535717318146799956/">https://www.pinterest.co.uk/pin/535717318146799956/</a> Erişim Tarihi: 01.07.2020; Hüseyin Çimrin <a href="https://www.facebook.com/photo.php?fbid=2999584190117741&amp;set=p.2999584190117741&amp;type=3">https://www.facebook.com/photo.php?fbid=2999584190117741&amp;set=p.2999584190117741&amp;type=3</a> Erişim Tarihi: 01.07.2020) .....	46
Görsel. 26: Georg Simmel Sözleri ( <a href="https://tarihnedio.com/alman-sosyolog-ve-filozof-georg-simmel/">https://tarihnedio.com/alman-sosyolog-ve-filozof-georg-simmel/</a> , Erişim Tarihi: 01.07.2020) .....	47

## 1. GİRİŞ

Bu tezin alt yapısını geçmişten bugüne Antalya ile ilgili her şeyi saklayan, arşivleyen, Antalya'yı anlatan pek çok kitabı olan, şehrin yaşayan kanaat önderleri ile röportajlar yapan, gazeteye yazan, TRT Antalya Radyosunda program yapan tarihçi yazar Hüseyin Çimrin oluşturmaktadır.



**Görsel. 1:** Sabah Akdeniz, 20.12.2005



**Görsel. 2:** TRT Antalya Radyosu 28.11.2019

Günümüz kent yaşamları manevi anlamda olan birçok şeyi yok etmiş mekanik, donuk yaşamları getirmiştir. “Modernlik dünyayı tecrübe edinmenin farklı tarzıdır. Sadece dünyaya karşı gösterdiğimiz içsel tepkilere değil, yaşanan dünyanın ruh dünyamıza indirgenmiş bir deyimidir” diyen Georg Simmel Modern Sosyolojinin ve modernitenin kurucusu sayılmaktadır. Simmel’in gündelik yaşam üzerine yapmış olduğu analizler yine gündelik yaşamlar üzerine yapılacak olan sözlü mülakatlarda can bulacak değer kazanacaktır. Simmel’in toplumsal gerçeklik üzerine ilgisi şöyle ifade edilebilir.

“Burada biz, deyim yerindeyse, insanî materyalin mikro-düzye moleküler süreçleriyle ilgilimiz. Bu süreçler makro-kozmetik, katı birimler ve sistemler içinde sıralanan veya dolayında olan somut oluşumlardır. İnsanların birbirlerine bakması ve birbirlerini kıskanmaları; birbirlerine mektup yazmaları veya birlikte kahvaltı etmeleri; tüm hissedilir ilgilerinden ayrı olarak, birbirlerine hoş veya çirkin bir biçimde çatmaları; birliği sağlamlaştıran özgeci davranışlara minnettarlıkları; kişinin bir başkasına bir sokağı sorması; insanların birbirleri için giyinmeleri ve süslenmeleri: bunlar bir kişiyle diğeri arasında sahnelenen oldukça kapsamlı ilişkilerden tesadüfi olarak seçilmiş örneklerdir. Onlar geçici veya sürekli, bilinçsiz veya bilinçli, kısa ömürlü veya ciddi sonuçlara sahip olabilirler, ancak onlar insanları birbirlerine sürekli olarak bağlarlar. Her an bu

iplikler diğeri tarafından örölür, çölölür, yeniden örölür, diğeriyle iç içe geğer. Toplumun atomları arasındaki bu etkileşimlere sadece psikolojik mikroskopla ulaşılabilir.” (Simmel, 1908/1959b, s.327-328)

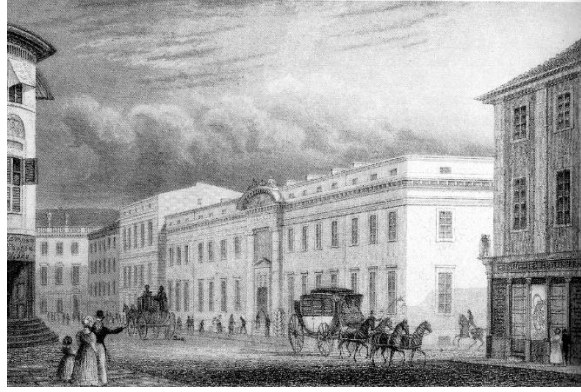
Tez çalışmasında Hüseyin Çimrin’e yapılmış olan sözlü tarihçe mülakatında sorulan Eski Antalya yaşamlarında farklı ne vardı, ev yaşamı nasıldı, yaşamlarda değışen ne oldu sorularına yanıtlar alındı.

“Ben doğma büyüme Antalyalıyım, 1946 yılında doğdum Antalya’da Kaleiçi’nde. Daha sonra babamız buradan bir ev aldı, buraya taşındık. Hayatım babamın Ben 10 yaşındayken ölmesiyle biraz değışti, çalışmak zorunda kaldım, ailenin büyük erkek evladı olarak. Hem okula gittim hem çalıştım, öyle bir yaşamım oldu.” (Çimrin Sözlü Tarihçe Röportajı 12.09.2018)

Ayrıca Sözlü Tarih kapsamında yapılan röportajlarda Eski İl Kültür Müdürü Ayşe Feyizoğlu’na, Antalya’nın kentsel dönüşümde ilk örnek mahallesi olan Balbey Mahallesi Muhtarı Abdullah Uyaroğlu’na, Şehrin 1999 yılı belediye başkanı Bekir Kumbul’a, avukat Mustafa Şahin’e sorular sorulmuş içtenlikle verilen cevaplar alınmıştır.

Metropol yaşamlarda bireyin kimliğinin gizlendiğı tüketim odaklı yaşamlar dayatılmıştır. Şehirlerdeki modern yaşamların bireyleri mutsuzluğa ve yalnızlığa itişinin ve psikolojik rahatsızlıkların sebeplerine formel sosyolog Georg Simmel’in bakış açısıyla değıerlendirilecektir. Simmel’in Berlin kentinde doğmuş olması Moderniteyi tümüyle hissederek yaşamasına neden olmuştur. Hızlı kentleşmenin olduğu Berlin’in dışında başka bir yerde yaşasaydı bugün Simmel hatırlanmayabilirdi.

“Simmel’in en büyük özelliklerinden birisi de Avrupa’da o dönemde ilk kez derslerine kadın öğrencilerin alınması olmuştur. Bütün bunların yanında Simmel, moda ve stil üzerine de çalışmıştır. Kısacası doğduğu ve büyüdüğü ortam, tamamen onun düşüncelerinin oluşmasında en büyük ve belki de en önemli etken olmuştur.” (Bingöl, 2016)



**Görsel. 3:** Berlin'deki Ana Merkez Bankası (Berlin, Hauptbank, Erişim Tarihi: 30.06.2020)

Tezin bir diğer ayağını belgesel film oluşturmaktadır. Hüseyin Çimrin'in sözleriyle Eski Antalya ve mahalle yaşamı anlatılacak sözlerin üzerine Antalyalı olan Mehmet Başev'in arşivinden eski 8 mm'lik filmlerin dijital ortama aktarılmış formatları yer almaktadır. Filmin müziklerini Akdeniz Üniversitesi Antalya Konservatuvarında Öğretim Görevlisi Keman Sanatçısı Can Özhan yapacaktır.

### **Araştırmanın Önemi**

Geçmiş silinerek yerine daha fazla alışveriş merkezi, otel, kapalı siteler rezidanslar koyulmaktadır. Bu yapılar kentin ve kentlinin hafızasıyla ilişki kurmayan yapılar olarak kentli öznenin yıkılarak yapılan kentin dışında bırakıldığını gösterir. Yıkılarak yapılan kentte ilişkiler yıkılan yeri hafızasında yer kılmış öznelerle değil, başka öznelerle başka türlü kurulmakta, geçmişin içi boşaltılmaktadır. Geçmiş bir rant değeri olarak metalaştırılırken, geçmişin bütünlüğünü koruyan çevrelerden vazgeçilmesi kendi içinde çelişkili bir durum yaratır. (Erman ve Özaloğlu, 2017, s.101)

Kentliliği "bir yaşam biçimi" olarak gören Wirth kentlerde çok sayıda insanın birbirine yakın mesafede ikamet etmelerine karşın insanların kişisel olarak birbirlerini tanımadan yaşadıklarına işaret eder. Tipik olarak fiziksel bağlar yakın, fakat sosyal bağlar uzaktır. "Uzak, soğuk ve bezgin görünüm" başkalarının beklentileri karşısında bireyi koruyucu bir kalkandır (Wirth, 1938, s.12)

Tarihe miras bırakmak bu çalışmanın önemini bir kez daha vurgulamaktadır. Gündelik yaşamlar içinde kaybolan insanlar yine gözle görünür olan yitirilen değerlere söz gelimi kentsel dönüşüm adı altında tüm yaşanmışlıkların, hatıraların

geçtiği mekânların yok edilişine ses edemiyorlar. Sözlü tarih çalışması günümüzde kentlerdeki dönüşümün bireylerde yarattığı olumsuzluklardan bahsetmesi ve dönüşüme uğrayan kentlerden biri olan Antalya'daki dönüşümü Hüseyin Çimrin üzerinden ortaya çıkarması açısından önemlidir. Tarihe geçme şansı bulamayan geçmişi var etme çabalarından olan sözlü tarihçe Hüseyin Çimrin odaklı görüşmeler ile gerçekleştirilecektir.

### **Araştırmanın Amacı**

Günümüzde kentler toplumsal süreçleri ve oluşumları derinden etkileyen, ilişki ağlarının üretim merkezli kültürel mekânlarıdır. Kentlerin şimdiki durumlarını anlamak, o toplumun nerede olduğunu ve hangi noktaya evrileceğini göstermesi bakımından önemlidir. Antalya'daki değişen kent yaşamı toplumu oluşturan bireylerde huzursuzluk ve geçmişe bir özlem duygusu yaratmaktadır. Bu duyguyu en yoğun yaşayan Araştırmacı – Yazar Hüseyin Çimrin'dir. Çimrin'in çocukluk zamanıyla şimdiki zaman özellikle bireyi değiştirmiş Simmel'in saptaması gibi paraya dayalı metropollerde bireyi donuk, silik ve paranın rengi griye benzer bir hale getirmiştir. Bu sözlü tarihçe çalışması Kent Belleği perspektifinde Antalya merkezli olmak kaydıyla kaybolan insani değerleri yeniden bulmaya çalışıyor.

### **Araştırmanın Yöntemi**

İlk olarak derinlemesine görüşme tekniğinden yola çıkılmıştır. Sözlü Tarihçe çalışması için ilk olarak yerel tarihçi ve yazar Hüseyin Çimrin ile röportaj yapılmıştır. Tarihin tozlu rafları aralanmış, unutulmuş sesler dile gelmiştir. Sırasıyla Antalya'nın eski Büyük Şehir Belediye Başkanı Bekir Kumbul, Antalya'nın İlk Kadın Kültür ve Turizm Müdürü Ayşe Feyizoğlu, Kentli Dayanışması isimli kitabın yazarı avukat Mustafa Şahin, Balbey Mahalle Muhtarı Abdullah Uyaroğlu ile video röportajlar yapılmış genel anlamda geçmiş zamanda Antalya yaşamını anlatmaları istenmiştir.

### **Literatür Özeti**

Yaptığımız akademik tez çalışmasının literatür taramasında Sözlü tarihçenin çok yeni bir anlayış ve yeni yeni gündeme oturan bir tarz olduğu anlaşılmıştır. Direkt olarak kaynakça bulmak oldukça zordur. Bu anlamda sözel anlatım ana malzeme

oluşturmakta yaşayan canlı tanıklar ile geçmiş yeniden şimdiki zamanda şekillenmektedir. Antalya zerine yazılmış bir kaynakça yoktur. Tez esasında video röportajlar ile kendi anlatımlarında sözel ve yaşayan literatür yaratmaktadır. Ayrıca bu yazılı sunuma ilave çekilen röportajlardan Kayıp Hafıza isimli Belgesel Film – yapılacaktır. Filmin anlatıcıları yukarıda bahsettiğimiz sözlü tarihçe röportajlarını verenler olacaktır. Filmin bir diğer özelliği bu anılar bu anlatımlar devam ederken fonda bir Antalya sevdalısı Mehmet Başev’in arşivinden 1950 – 1960 – 1970 – 1980 yıllarına ait eski Antalya görüntüleri yer almasıdır. Titiz ve detaylı arama sonucu Antalya’ya ait eski hareketli görüntü bulunamamıştır. Mehmet beyin arşivindeki bu görüntüleri kullanmak çok anlamlı olacaktır.



## 2. BÖLÜM: BELLEK KAVRAMI, SİMEL'İN GÖZÜNDEN KENT KAVRAMI, METROPOL YAŞAM

### 2.1. Bellek Kavramı

Hatıraların saklandığı bir yer var mıdır? Kodlayarak mı? Küçük notlarla mı nasıl? Bellek toplumsal bir hareket midir, bireysel midir?

“Bellek, geçmişten gelen birikimlerin diğer kuşaklara aktarılmasıyla anlam kazanır. Geçmişle gelecek arasındaki köprü olan ve şimdinin içinde yaşadığı yer bellektir. Bellek sadece zihinsel bir işlev olmaktan ziyade içinde yaşadığımız şu anda bulunmaktadır. Bellek, bir kişinin münferit olarak hatırlayabildiği anların yaşadığı zihinsel bir ambar olarak görülebilir. Aynı şekilde toplumların da geçmişlerinde önemli rol oynayan tarihsel, sosyal, kültürel, ekonomik vs. olayların kolektif bir bellek etrafında yeniden zuhur etmesiyle toplumsal bellekten söz etme ihtiyacı doğar.” (Atik ve Erdoğan, 2014, s.3)

Yeniden bu tür sorulara cevap aramaya iten nedir bizleri. Uyutulan ve unutulmuş, belleklerdeki yok olmaya yüz tutmuş olan bu anıları hatırlarsak ne olacak? Esasında bu soruların temel nedeni Kaybolan Belleğin karmaşık bir yapıda olmasında yatmaktadır.

“Tüm yaşamımızı şekillendiren bu bellek olduğunu fark edebilmemiz için çok az da olsa belleğimizi yitirmeye başlamış olmamız gerekir.” Luis Bunuel (Susam ve Asuman, 2015, s.11)

Demek ki unutmayı da normal karşılamak gerekiyor.

Her şey depolanabilir mi depoladığın ne varsa onun içinde bir boğulma bir yok oluş benlik anlamında mümkün müdür? Elbette mümkündür. Böylesi durumlarda şimdiki zaman kavramı içinde yapılananın bir kıymeti kalmamakta geçmiş bir kere yapılmış yenisini kabul etmemekte kişiyi de farkında olmadan uyuşma ve tembellik içine sokmaktadır.

Değişimin vaz geçilmez olduğu gerçeği ile hareketle geçmiş hatırlanacak hatırlanan geçmiş toplumsal anlamda gelecek adına bir nevi referans olacaktır.

Hep güzel şeyler hatırlanamaz. Bireylerde de toplumlarda da acı veren hatıralar tabii ki bulunmaktadır. O olguların oluş zamanlarındaki fevkalade olan sıkıntı ızdırıp

belki yerini biraz rahatlamaya bırakmaktadır. Yani kökten unutma söz konusu bile değildir. O değişim rüzgarındaki yeniden form kazanan yeni oluşum meydana gelirken bile geçmiş hatırlanır ve geçmiş üzerine kurulan yeni yapı yerine farkında olmadan geçmiş hatırlatır. Belleğin sinema özellikle belgesel sinema ile bağlantıları bulunmaktadır. Hatırla eylemi olurken göz önünde hayal kurma ve sahneler canlanır. Belgesel sinemanın gerçekliği tüm çıplaklığı ile sinemanın tüm kurmaca özelliği ile bu hayallere destek verdiği bir gerçektir.

## 2.2. Simmel'e Göre Kent Kavramı

Simmel'e göre Kent, modern insanın yaşamında merkezi bir yere sahiptir.

“Kent, zekânın olduğu kadar, “para ekonomisinin de egemen olduğu yerdir. Para ekonomisi ve zekânın egemenliği esasen birleşik şeylerdir. Para insanlar arasındaki mesafeyi eşitleyen ve insanları nesneleştiren bir araçtır. Parasal ilişki, bir tür gayri şahsi ilişkidir. Herkese aynı soruyu sordurur: Kaça?/Kaç para? Kentte ekonomik hayat, herkesi bir sayıya indirgeyecek biçimde rasyonelleşmiştir. İmalatçılar tanımadığı tüketicilere yönelik üretim yaptığı için, kendi çıkarını ve müşterinin çıkarını rasyonel olarak hesaplamak zorundadır. Kentlerin büyümesi ve pazarın genişlemesiyle, modern insan daha hesapçı olmaktadır” (Simmel, 1950, s.412-4).

Kent yapıları mekânlar içinde yaşayan hayatların toplumsal, kültürel, ekonomik, sosyolojik, sağlık, sosyalleşme, eğitim v.b. konularda bir arada bulunduğu ortak yaşama haklarının olduğu yerleşim yerleridir diyebiliriz.

“Mutlu insanların oluşturduğu ideal kentlerin özelliklerini şöyle sıralayabiliriz (Es ve Muharrem, 2007, s.5);

- Kanun kenti, topluluk hakları ile bireysel haklar arasında uyum,
- Adalet Kenti, zorlama olmadan morfolojisi ve kurumları sayesinde sosyal eşitlik sağlayan ortam
- Nedensellik ve sorumluluk kenti, her hareketin zarar ve faydaya göre değerlendirildiği çevre
- Amaçlanan kent, kent tek bir organizasyon içinde bütünlük içerisinde milyonlarca parçanın birleştiği insan vücudu
- Yaşam ve enerji kenti, sürekli hareket ve gelişim

- Ekolojik harmoni kenti, doğayla uyum bütünlük içinde ilişki
- Bilgi kenti
- Basitlik ve tevazu kenti, kibir ve israftan kaçınma
- Şefkat kenti, toplu amaçlar ve bireysel gayretlerden oluşan çevre
- Hüner ve zanaat kenti, çalışkanlık ve yeteneğe değer veren problemleri çözen ortam
- Güzellik kenti.“

Yukarıda bahsi geçen özellikler ideal kent anlayışı içindir. Günümüzdeki kent maalesef yık yeniden yap içeriği ile inşa edilmekte uzun uzun dikilen gökdelenler rant anlayışını körüklemektedir. Siyaset şehirlerdeki bu rant sisteminden beslenmektedir. Ruhunu kaybeden şehirlerde kendini kaybeden kişiler arasında saygının iyice yok olduğu insan toplulukları yaşamaktadır. Geçmişini unutarak, özünden sıyrılmış, zorbalıkla var olmaya çalışan, standart kurallarının olmadığı yaşam sınırlarını kendileri gibi bir grubun belirlediği gruplar peydahlanmıştır. Şehirlerin kabuk değiştirmesi gecekondular yapımını özendirilen ve özellikle yerel seçimlerin öncesinde bu yapımlara izin verilen anlayışların hüküm sürdüğü ve bu gecekondular şehirlerde göçenlerin yoğun ilgi göstermesinde yatmaktadır.

“Binaların üstündeki abartılı ışıklı reklâmlar, kirli bir dünyada, büyük kentin avizeleri olarak parıldıyorlardı. Trenler raylar üzerinde takır tukur gidip geliyorlar, otobüsler homurdana homurdana geçip gidiyorlardı. Ve kamyonlar Dörtüylol ağızlarında üst üste birikiyorlar, yüzeyleri cilalanmış gibi duran kaldırımlar, her aksam yüzlerce sokak lambasından yayılan zehirli, yeşil renkli gazın ışığını yansıtıp geriye püskürtüyorlardı. Ve tanrıya şükranı belirten lâtif seslerin yerine, gece gündüz, durmaksızın büyüyen bir insan kitesinin çalgın velvelesi iştiliyordu. Kaldırım mühendisleri, koketler, sosyete fahişeleri, Avrupa'nın tüm ayak takımı ve pisliği, dur durak bilmez bir humma içinde, tam da bu evin çevresinde ırmak gibi akıp geçiyorlardı”. “Mahşeri bir görünüm; küçük George'un yakasını artık bir ömür boyu bırakmayacak olan bir görünüm. O sıralarda elektrik şebekesine bağlanıp her yanı elektrikleşmiş olan kent, gözlemci George'u büyülemişti; artık ona huzur yoktu. Yepyeni deneyim ve algı mekânları ortaya çıkmıştı. Çevreyi dolduran binalar, aydınlatılmış mekanlar (marketler, alışveriş yapılan caddeler, pasajlar) doğayı zorluyorlardı; hayır

zorlamanın ötesinde kent bunların yapaylığına bir de sınır tanımaz bir hırsla her şeye hakim ve sahip olma cinnetini katmıştı.” (Jung, 1995, s.8-12)

Yukarıda Georg Simmel’in doğduğu ve yaşadığı Berlin şehrini tasvir edilmiştir. Daha Simmel’in fikirlerini duymadan modern metropol kendi kültürünü kendi sistematüğini oluşturmuştur. Yeni düzen artık bu şekilde olacaktır.

Modern kent yaşamlarının doğası gereği birey toplumsal ve psikolojik sorunların içinde kalabilmektedir. Modern hayatlarda her şey kesik kesik gelip geçici ve gündelik hayatta olup bitmek şeklinde kurgulanmıştır. Simmel modern kent yaşamlarında deneyimlenmenin çok fazla olamayacağını özellikle söylemektedir. Duygusallıktan uzak rasyonellik içinde olan birey ister istemez daha çıkarıcı, hesapçı olabilmektedir. Kentteki para ekonomisi yine bireyi kayıtsızlık ve bıkkınlık haline sokmaktadır.

“Bıkkınlık belki de başka hiçbir ruhsal fenomen, metropolle böylesine dolaysız bir bağ taşımaz. Bıkkınlığın birincil nedeni, sınırları uyarıcı birbirine zıt unsurların hızla değişmesi, son derece yoğun ve sıkıştırılmış halde olmasıdır. Metropole özgü zihinsellik hâkimiyetinin asıl nedeni de bu olsa gerek. Bu nedenle, zihinsel bir gelişme kaydetmemiş, aptal insanlar, genellikle tam anlamıyla bıkkın değildir. Sınırsız zevk peşinde geçirilen bir hayat, insanı bıkkınlaştırır. Çünkü uyarılan sınırlar öylesine uzun bir süre boyunca bütün güçleriyle tepki vermeye zorlanırlar ki, artık hiçbir şeye tepki veremez olurlar. Aynı şekilde, çok daha zararsız izlenimler, birbirleriyle çelişecek biçimde ve büyük bir hızla değiştiklerinden, son derece şiddetli tepkiler vermeye ittikleri sınırları amansızca zorlayarak dayanma güçlerini sonuna kadar kullanmalarına neden olurlar. İnsan bu ortamda kalmakta ısrar ederse, güç toplamaya zaman bulamayacaktır. Böylelikle, yeni duyular karşısında uygun enerjiyle tepki verme noktasında bir yetersizlik ortaya çıkar. İşte bıkkınlığı meydana getiren de budur -(...) Bıkkınlığın özü, farklılıklar karşısında kayıtsızlaşmadır (...) Bıkkın kimsenin gözünde her şey aynı donuklukta, aynı griliktedir; hiçbir nesne diğerinden daha tercih edilir değildir. Bu ruh hali, bütünüyle içselleştirilmiş para ekonomisinin öznel yansımasıdır. Şeylerin çeşitliliğini eşdeğer kılan para, en korkunç tesviyecidir; çünkü para, her türlü nitel farkı ‘fiyatı ne?’ sorusuyla ifade eder. Olanca renksizliği ve kayıtsızlığıyla, bütün değerlerin ortak paydası

haline gelir: Şeylerin özünü, bireyselliğini, özgül değerini, karşılaştırılmazlığını geri dönüşsüz bir biçimde aşındırır. Her şey, paranın durmak bilmeyen akıntısında, eşit özgül ağırlıkta yüzer. Her şey aynı seviyede durur ve yalnız kapladıkları alanın hacmiyle birbirinden ayrılır” (Simmel, 1903, s.90-2).

Yaşayan kentin bir ruhunun, bir aurasının olmasının temelinde kenti yaşayan insan vardır. İnsanın her türlü ihtiyacını karşılayacak sağlık, eğitim, barınma, alışveriş, kültür sanat merkezleri, v.b mekânların olması normaldir fakat bir o kadarda yeşil ve dinlenme alanların olması gerekmektedir. Beton yoğunluğunun yaşandığı şehirlerimizde bu tip alanlar her belediye seçimlerinde yapılacak vaatler arasına konulmaktadır.

“Gecekondu alanlarında yaşamak zorunda kalanlar, bir süre sonra bu yaşam alanından etkilenmekte, buraya has yeni davranış kalıpları geliştirmektedir. Çoğu zaman aile, akraba ve hemşerilerle örülü bir koza içinde yaşanmakta, toplumun geri kalanı ile bütünleşmeyen yeni bir kültür ortaya çıkmaktadır.

Gecekondu kültürü olarak da adlandırılan bu kültürde, siyaset önemli bir değişkendir. Her şeyden önce siyaset; kente yeni gelenlerin kendilerini meşru kılmamanın, toplumun geneline kendilerini kabul ettirmenin, gecekondu alanlarına hizmet getirtmenin yegâne yoludur. Bunun bilincinde olan gecekondu sakinleri, yerleşik kentlilerin aksine siyasete yoğun ilgi göstermekte, oy kullanmaktan aday olmaya kadar her alanda yerleşik kentlilere göre siyasete daha aktif biçimde katılmaktadır.” (Karasu, 2009, s.143)

Sözde ideal kentleri en olması gereken şekilleriyle aktarmaya çalışıyoruz. Seçimlerde Belediye başkan adayları büyük büyük konuşuyor cilalı cümleler kuruyor. Yapılmış olanı bir sonraki gelen yıkıyor. Şehirlerin özü gidiyor, şehir planları sürekli değişiyor kentlere karşı suç işleniyor. Bu gün var olan daha sonrasında yok oluyor yaşayan insan yaşadığı şehre yabancılaşıyor mutsuzluğu artıyor, evinden çıkmaz oluyor.

“Küreselleşme diye adlandırılan çapraşık ve çok yönlü iktidar ilişkileri ağı büyük metropollerde düğümleniyor, kendini yeniden üretiyor, derinleşip yayılıyor. Bunun en bariz göstergesi, kent dokusunu yarıp yükselen cam gök – kulelerin dünya coğrafyasına dağılımı. Çok değil, yirmi yıl öncesine kadar dev

sermayenin bu görkemli anıtları, sadece kuzey yarıkürede, küresel ekonominin başkentleri sayılabilecek birkaç büyük metropolde boy gösteriyordu. Şimdilerde, fakir- zengin, güneyde – kuzeyde, tüm metropollerde art arda cam gök – kuleler inşa ediliyor. Kentlerin silüetini tanımlayan anıtsal mimari, daima hâkim iktidar biçimleriyle iç içe şekillenir.“ (Öncü ve Weyland, 2005, s.9)

Şehirlerdeki bu yozlaşma kültürünün ana sebeplerinin başında çarpık büyüme bulunmaktadır. Kent bilinci için hissetmek, benimsemek gerekmektedir. Uzun gökdelenlerde hissiyat iyice azalmış kişiler kentin sokağını dahi penceresinden göremez olmuştur.

“Bir topluma ait olmak ve bir topluma ait olmanın değerli olduğunu düşünmek, insanın yapısında vardır. Doğduğumuz an ilişkiye gireriz, ilişkilerle yaşar, büyürüz. Bu gün pek çok toplumda insanlar yerel olarak nereden geldiklerini, nereye ait olduklarını ya da nerede şekillendiklerini söylerler. Bu gerçek duyguları. Daha geniş alanlara, “ bölgesel “ kimlikler ve bağlılıklara yaymak mümkündür. (Williams, 1989, s.171, 173)

Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Mezun Öğrencilerinden Muhammed Beyazdağ Antalyadaki Balbey Mahallesinin kentsel dönüşüm projesine prototip olmasından ötürü yönetmenliğini ve yapımcılığını üstlendiği filmdeki Balbey Mahallesi sakini Hayriye Sert Kaya'nın röportajı dikkat çekicidir.

“Herkes diyor ki gecekondular bize yeter, biz kimseden bir şey istemiyoruz, dokunmasınlar yeter. En kötü, ayrılacağız, kimse kimseyle görüşmeyecek, bu kadar basit. Komşuluk bitecek, biz ayrılmak istemiyoruz, hepimiz beraberiz. Akşama bir misafirim geldi mesela, diyor ki apartmana girerken merhaba dedi birisi, nerede oturuyor, kaçınıcı katta bilmiyorum, diyor. Bizim burada kimse kimseyi çağırmasa bile herkes birbirinin evine girip çıkıyor. Bak ben buradan niye çıkmıyorum? Bak, her şeyim burada, mutfağımı dışarıya aldım, içeriye hiçbir şeyi gidip almıyorum, her şeyim burada, her şeyim ortada.”  
([https://www.youtube.com/watch?v=NfO6LhXKNTg&feature=youtu.be&fbclid=IwAR2rAf9uDZsdNDHjz8zImBJayS5YHpeFNk5MGyQu7O\\_WRxtKAK1usMJzwow](https://www.youtube.com/watch?v=NfO6LhXKNTg&feature=youtu.be&fbclid=IwAR2rAf9uDZsdNDHjz8zImBJayS5YHpeFNk5MGyQu7O_WRxtKAK1usMJzwow), erişim tarihi: 15.01.2020, 18'.30" dakika aralığı)

Kenti özel ve güzel kılan yaşayanların mekânlardaki izleri zihinlerinde bıraktığı anılardır. Kent Kültürü bu anıların ve izlerin birikmesi ile oluşmaktadır.

“Gelenekselden moderne, modernden postmoderne giden süreçlerde insana ve topluma dair pek çok şey gibi yaşam alanları da değişmekte ve dönüşmektedir. Söz gelimi, önceki kuşaklar için Müstakil Ev ideal bir yaşam alanı olarak kabul görürken günümüzde yaşayan çoğu kesim müstakil evi bir seçenek olarak görmemektedir.” (Ünlü ve Samet, 2016, s.143)



**Görsel. 4:** Balbey Mahallesi - 10 Nisan 2019 Foto (Erdöl, 2019)

### 2.3. Metropol Yaşam

Antalya'nın imar alt yapısındaki sorun sokaklara, caddelere, yollara nüfuz ediyor. Özellikle uzun binaların kıyı şeridinde yapılmış olması görsel çirkinliğin dışında doğanın natürel yapısını etkiliyor rüzgârı kesiyor sıcak aylarda şehri daha bir çekilmez hale getiriyor. Deniz manzarası gören ev neredeyse kalmadı Antalya'da. Hüseyin Çimrin ile yaptığımız video mülakatlarda “Zamanında Portakal Çiçeği kokardı Antalya Sokakları“ demişti. Şimdilerde egzoz dumanı kokuyor Antalya.



**Görsel. 5:** Kaleiçi Yat Limanı İskele 1935 (Hüseyin Çimrin Arşivinden)

Antalya'nın başına gelen tüm olumsuzluklar Metropol Yaşamların olduğu her yerde aynıdır. Georg Simmel bu görüşü şu şekilde açıklamaktadır.

“Modern hayatın en derin sorunları, bireyin bunaltıcı toplumsal güçler, tarihsel miras, dışsal kültür ve hayat tekniği karşısında kendi var oluşunun özerklik ve bireyselliğini koruma talebinden doğar. İkel insanın bedensel var oluşunu devam ettirebilmek için doğaya açtığı savaş, en son haline bu modern formda ulaşır (Simmel, 2009, s.317).“

“İnsan kendi kişiliğini metropol hayatının boyutları içinde ortaya koymanın zorluğuyla yüzleşmek zorundadır. Önemdeki nicel artış ve harcanan enerji sınırlara dayandığında, kişi nitel farklılaşmaya başvurarak toplumsal çevrenin dikkatini bir şekilde kendi üzerine çekmek için bu çevrenin farklılıklara yönelik duyarlılığından yararlanır. Son olarak insan kasti tuhafıklar, yani yapmacık tavırlar, kapisler yani bir anı bir anına uymazlıklar gibi metropole özgü aşırılıkları benimsemeye ayartılır (Simmel, 2009, s.326).“

“Metropol, sinirsel uyarıların en yoğun olduğu mekândır ve bu iç ve dış uyarıcıların kesintisiz değişiminin bir ürünüdür (Simmel, 2009, s.317).“

Hüseyin Çimrin Gündelik Hayatının çok büyük bir bölümünü evinde bilgisayar karşısında geçirmektedir. Bunun sebebini şöyle aktarabiliriz



“İnsan metropolde birbirine benzemeyen, kesintili, değişken ve bilinçleri tüketici bir izlenim ve duyu bombardımanına maruz kalır. Bu durum nevrastenik (sinirsel zafiyetleri olan) kişiliğe yol açar ve kişi birbiri ardınca akın eden bu izlenimler, karşılaşmalar silsilesiyle başa çıkamaz hale gelir“ (Frisby, 2013, s.22).

Modern Hayatın insanları büyük kent ve ev arasında mekik dokur hale gelmiştir. Bu sıradanlaşan duygusunu kaybetmiş ritmin bireylerdeki karşılığı endişeli ve donuk olmaktan öteye geçmemektedir. Büyük Şehirlerin sorunları da büyük olmaktadır. İnsan bu sorunlar altında bir yerden sonra ezilmekte çözümsüz kalmaktadır. Buna bağlı olarak koşturmacası olmayan ya da az olan, algı bombardımanına maruz kalmayacağı daha sade, tek düze yaşamların hayaline kapılıyor.

Metropollerdeki kalabalıklar içindeki anlık kurulan ilişkiler tehlike potansiyelini barındırdığından güvensiz ve emniyetsiz oluşuyla bireyleri daha telaşlı ve daha tedirgin yapmaya yetiyor. Küçük bir yerleşim yerinde görülemeyecek manzaralar sınırları bozarak hastalıklı bireyler yapıyor.

Metropollerde yaşayanlar bu korkularından dolayı daha izole edilmiş güvenlik elemanlarının koruduğu, yüksek duvarlarıyla tamamıyla kapatılmış, yine güvenlik kameralarıyla örülmüş sitelerde tecrit edilmiş vaziyette yaşıyor. Metropol İnsanı sabah asansör ile dışarıya adım atmadan otoparktaki yerden yüksekte olan arabasına atlayıp işine gidiyor yine Metropollerin tapınak haline getirdikleri para ekonomisinin tuzak yerleri AVM'deki saatlerinden sonra evine dönüyor. Bu örnekten şu çıkartılabilir. Modern yaşamların hüküm sürdüğü Kent yaşamlarında endişe başrolde.

“ Modern yaşamın en derin sorunları, toplumsal güçlerin, tarihsel mirasların veya dışsal kültürün ve yaşam tekniklerinin ezici baskılarının karşısında bireyin varlığının özgünlüğünü ve özerkliğini koruma iddiasından ortaya çıkar“ (Simmel, 1959, s.409)

Şimdilerde Antalya'ya Varyanttan bakan yaşlılar ne görüyor? Yeni biçimiyle gençliğinin Antalya'sını görüyor. Kentin formunu değiştirsele de belleklerdeki Antalya'yı değiştiremeyecekler.

“Antalya kentinin 1957 yılında İmar ve İskan Bakanlığınca onaylanan ilk imar planında, kentin özellikleri göz önüne alınmamıştır. Antalya, yazları çok sıcak geçtiği bir Akdeniz kıyı kentinden çok, bir kara kenti gibi planlanmıştır. Konyaaltı Caddesi boyunca yer alan sekiz katlı binalar bu planın kararları sonucunda oluşmuştur. Kıyıda bir duvar oluşturan bu binalar, denizden esen serin yaz meltemlerinin kent içine girmesini engeller ve geride kalan yerleşimin manzarasını tümüyle kapatır.” (Yurt Ansiklopedisi, 1982, s.829)



**Görsel. 6:** Konyaaltı Varyant 1978 (Hüseyin Çimrin Arşivinden)

Görüldüğü üzere Antalya'nın yerleşim planları keyfiyet, kişi ve kurumlara özel, siyasal erkin istekleri doğrultusunda şekillenmiştir.

Doğma büyüme Antalyalı olanlarla konuştuğumuzda beşeri ilişkilerin kaybolduğundan, kentin aşırı betonlaşma içinde olduğundan ve çevre ilçelerinde gereğinden fazla otel yapılaşmasından rahatsız olduklarını dile getiriyorlar.

“Rant üretim merkezleri olarak kentler, suyu, yeşili, arazisi ve yolları ile iştah kabartmaya devam ediyor. Bu amaçla “imtiyazlı“ çevreler yasaları ve kamusal çıkarları nasıl bertaraf eder de, kamusal alanlardan fayda elde ederiz diye akla gelen her türlü yolu deniyorlar. İmtiyaz yaratan, haksızlığa, usulsüzlüğe neden olan, hatta bunlara destek veren yöneticiler olan biteni “bir ihtiyacın“ karşılanması olarak değerlendirilmesini istiyorlar. Bazıları da bunun adına proje üretmek diyor. Oysa kamuya ait biralande, kamunun olanaklarıyla ve kamunun güvencesi altında gerçekleştirilen böylesi uygulamalarda kamusal bir yarar değil, öncelikle kendisine olanak tanınan kişinin veya kuruluşunun yararı düşünülüyor. (Şahin ve Mustafa, 2002, s.146)



**Görsel. 7:** Kepezden Antalya 1954 (Hüseyin Çimrin Arşivinden)

### 3. BÖLÜM: SÖZLÜ TARİH ÇALIŞMASI – HÜSEYİN ÇİMRİN RÖPORTAJI VE DİĞER RÖPORTAJLAR

#### 3.1. Sözlü Tarih Çalışması

Günümüzde bilgi ve iletişim teknolojilerindeki hızlı dönem pek çok enformasyonun arada kalmasını yeni medyanın ve internetin belirleyici rol oynamasını doğurmaktadır. Okuma oranlarının her geçen gün düştüğü toplumlarda seyretme öncelikli bir etkinlik olmuştur. Sözlü Tarihçe alanının kaydetme, seyretme, dinleme pratikleri üzerinden yapılıyor olması bu yöntemi çekici kılmaktadır. Sözlü tarihçenin amacı geçmiş tecrübeler ile bugün arasında bir köprü oluşturmak, geçmişe saplanıp bugünü eleştirmemek, bu gün üzerinden geçmişi anlamak üzerine şekilleniyor denilebilir.

“Sözlü Kültür, iletişimin ağırlıkla söze bağlı olarak gerçekleştiği dönemleri ifade eder. İletişimin kendini ifade etmenin, doğayı ve doğaüstünü betimlemenin ve dolayısıyla edebi düşüncenin söz temelli gerçekleştiği dönem olarak sözlü kültür, sözün doğasına uygun olarak gelişir. Yazılı kültürse benzer şekilde, iletişimin yazıyla veya yazı teknolojileriyle dolaymlandığı kültürdür. Her iki kültüründe kullandıkları teknoloji dolayısıyla kendine özgü doğaları, ayrıldığı noktalar, kesiştiği anlar ve birbirine yerler vardır. Öncelikle ikisi arasındaki farkı ortaya koymak için birbirinden ayrıldıkları noktaları belirlemek uygun olacaktır.” (İlhan, 2018, s. 110)

Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Öğretim Üyesi Emine Uçar İlbuğa “1960 – 1970’li yıllarda Antalya’da Sinema izleme deneyimleri “ isimli makalesinde Antalya’da belirlediği kişilerle mülakat yolunu seçmiş kültürel, toplumsal, ekonomik ve siyasal olarak mikro düzeyde o döneme ait yaşanmışlıkların izini sürmüştür. Kayıt altına alınan kişiler arasında Hüseyin Çimrin’de bulunmaktadır. Evlerin az katlı oluşu, gündelik kent yaşamlarındaki sosyal ilişkilerin sıcak olmasını buna bağlı olarak serbest zamanlarında da birlikte olmayı yaratmaktadır.

“Ben 1937 doğumluyum. Güllük caddesinden kışlaya doğru inen ikinci sokak var. Orada bir yeşil türbe vardır. O yeşil türbenin karşısındaki aşağı yukarı bir buçuk dönümlük yer bizimdi. Böyle iki katlı bir evimiz vardı. Birinci katı şömineli. Ondan sonra içeriden yukarıya çıkan merdivenli, yukarıda iki oda

vardı. Geniş bir bahçemiz ve her türlü meyvemiz vardı. O tarihte Yedi arıklar adıyla anılan sulardan bir tanesi de bizim bahçeden geçirdi, o geçen suyun yoğun olduğu bölgede havuz yapılmıştı. Her türlü meyvemizi sebzemizi oradan temin ederdik. Komşuluk ilişkileri çok güzeldi. Herkes birbirine yardım ederdi, eksikliğini tamamlardı. Araba da yoktu o devirde. Motosiklet vardı Camcı Muhsinlerin. Benim de herkül isimli bir bisikletim vardı.“ (İlbuğa, 2018, s.68)

Hüseyin Bey gerçek bir Antalyalı oluşundan yaşadığı şehrin ekonomik, siyasal, kültürel gelişmelerine tanıklık etmiştir.

O zamanlar bir eğlence merkezi olmadığı için sinema dışında, genellikle hıdrellez eğlenceleri olur, düğünler bahçelerde veya sokaklarda kutlanırdı, çok renkli geçirdi. Halkevinde kütüphaneye giderdik, sinema vardı afişlerine bakardık. (İlbuğa, 2018, s.68)

### **3.2. Hüseyin Çimrin Röportajı**

Antalya tarihçisi ve yazarı Hüseyin Bey ile toplamda 6 oturum video röportaj çekimi yapılmıştır. Çekimlerde toplam 38 soru yöneltilmiş detaylı yanıtlar alınmıştır. Hüseyin beyin toplam çekim süresi 5 saat 10 dakikadır. Çekimler Hüseyin beyin evinde gerçekleşmiştir. Sırasıyla çekimler 12.09.2018 / 19.09.2018 / 17.10.2018 / 23.10.2018 / 25.10.2018 / 12.11.2018 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir. Aşağıda bu çekimlerin deşifresi bulunmaktadır.

#### **Öncelikle Hüseyin Bey Kendinizden biraz bahseder misiniz?**

Ben doğma büyüme Antalyalıyım, 1946 yılında doğdum Antalya'da Kaleiçi'nde. Daha sonra babamız buradan bir ev aldı, buraya taşındık. Hayatım babamın Ben 10 yaşındayken ölmesiyle biraz değişti, çalışmak zorunda kaldım, ailenin büyük erkek evladı olarak. Hem okula gittim hem çalıştım, öyle bir yaşamım oldu. Yani o kadar diyebilirim.

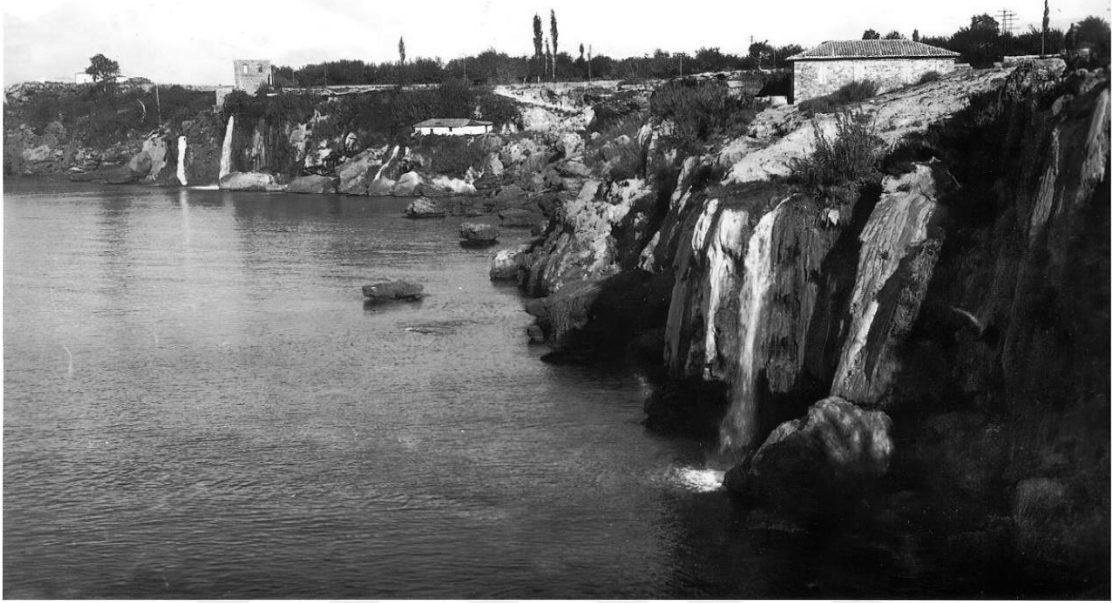


**Görsel. 8:** Hüseyin Çimrin Röportaj 12.09.2018 Foto (Şahin, 2018)

Eskiden Antalya bugünkü gibi değildi. Az bir nüfusu vardı, yani 50'li yıllarda Antalya'nın nüfusu 35 bindi. O zamanlar Antalya küçük bir şehir veya büyük bir kasaba şeklindeydi. Bizim tek eğlencemiz sokak oyunları, onun dışında da Antalya'nın denizi, kayalık plajları bizim eğlence yerlerimizdi. Evimizin yakınında da, kapalı spor salonu bulunduğu yerde çocuk bahçesi vardı, içinde kum havuzları vardı, orada vakit geçirirdik ve hatta oraya kapalı spor salonu yapıldığında yapılmaması için çok isyan ettik, çok çaba harcandı fakat yaptılar. Böylece Antalya'nın en güzel parkı, daha doğrusu çocuk bahçesi elimizden gitmişti. Çünkü orada her şey vardı, idman yapabileceğiniz barfiksler, ta 30'lu yıllarda düşünülmüş bir şeydi. O zamanlar arsa boldu, boş alan boldu, Antalya'nın çoğu yeri boştu, gidip orada yapmadılar.

Aynı şey yüzme havuzları için de oldu, gittiler, Antalya'ya 3-4 kilometre ileride yüzme havuzu yapıldı ve en son olmadı yıkıldı. Benim çocukluğumda kıyıda 29 tane şelale akardı, biz bu şelalelerin altında yüzerdik, denize girerdik, hatta fotoğraflarım bile var şelale altında, duşumuzu alırdık. Böyle bir güzelliği vardır. Yalnız Antalya'yı seven bir tek ben değilim, bütün arkadaşlarımız, herkes şiir yazardı

Antalya için. Bir tutkuydu Antalya herkes için. Yani bende bir özellik, bir eksiklik ya da bir fazlalık yok. Ben de bir sürü şiir yazdım Antalya için diğer arkadaşlarım gibi. O zamanlar bizim şiir defterlerimiz vardı.



**Görsel. 9:** Paşa Kavakları Şelaleleri 1927 (Hüseyin Çimrin Arşivinden)



**Görsel. 10:** 6-7 yaşlarında Hüseyin Çimrin 1953 (Hüseyin Çimrin Arşivinden)

### **Kaç yaşlarındaydınız o zamanlar?**

İlkokulda. Dumlupınar'da okuyordum. Dumlupınar okulunu anlatan şiirler yazdım. İlk defa okulda bir hoparlör tertibatı kurulmuştu, pazartesi günü bayram merasimi öncesi bana o şiiri okuttular. Ben Antalya ile gördüğüm her şeyi sakladım, mesela

şurada kütüphanemden Antalya'nın en eski broşürünü çıkarabilirim. Daha sonra fotoğraf çekmeye başladım, hani zamanı durdurur derler ya, ben bunu 11-12 yaşlarında düşündüm ve gittim o zamanın parasıyla 110 liraya bir makine aldım ve onunla çekmeye başladım. Fakat yaptığım bir hata olmuş, şimdi anlıyorum, ben hep en güzel yerleri çektim. Buranın en güzel yeri neresi, şelaleler, iskele halbuki şimdiki aklımla olsaydı çocukluğumda bizim mesela tek bir arabanın geçebildiği köprü vardı, o köprüyü çekmek isterdim, Turizm Bölge Müdürlüğünde çalıştığım zamanlar onun karşısında İdari binası vardı, İdari binası karşımda duruyordu ama Ben onu Milli Mücadele yıllarında bir İtalyan karargahı olduğunu bilmiyordum, İngiliz konsoloslu bir bina olduğunu bilmiyordum. Eskiden arkeoloji seviyordum çünkü 12-13 yaşlarında gelen turistlere rehberlik yapmaya başladım, birden Almanca'ya heves sarmıştım ortaokulun 1. sınıfında, hocalarımız da çok iyi hocalardı, çok bilgili olmaya, çok çabuk öğrenmeye bizi teşvik ettiler. Mesela Almanca öğretmenimiz daha 1. dersten bize adresler dağıtarak mektuplaşmamızı sağladı Almanya'yla. Ben onların çok faydası olduğunu düşünüyorum. O zamanlar da Almanca bilen yok Almanca öğretmenler dışında. 2-3 turist gördüğüm zaman, size yardımcı olabilir miyim diye yaklaşım onlarla sohbet ediyordum ya da Perge Aspendos'a gidecekleri zaman onlar taksi tutuyorlardı, ben de onlarla birlikte rehberlik yapmaya çalışıyordum. Tabii elimizde hiçbir kitap yoktu Antalya'yı anlatan, turistin istediği bir şekilde detay yoktu. Ben ne yaptım, bir turisti gezdirirken, burası hamam dedikleri zaman, çünkü dünyanın her yerini gezdikleri için turistler, her yıl başka şehirlere gidip oraları gördüğü için, burası Agora dediler pazaryeri mesela, ben onları hep aklımda tuttum. Bir sonraki turiste kendi bilgimmiş gibi anlattım. (gülüyor) Bunların tabii çok faydası oldu. Küçük yaşta ben arkeolojiye merak sardım, sonra Almanca'm biraz ilerleyince Almanya'dan kitaplar getirtmeye başladım. Bazen turistin elinde gördüğüm bir arkeoloji kitabını, buraları anlatan kitapları gördüğüm zaman onları satın aldım ya da bu heyecanlı halimi görüp hediye verenler de oldu. Antalya kitapları koleksiyon yaptım. O zaman diliminde çok fotoğraf çektim, bazı fotoğrafları kitaplardan buldum, onları yine makinayla çektim. İyi bir makine değildi tabii o, yani netlik ayarı yapabileceğimiz, aynalı dediğimiz makinalar değildi, sonra bunların daha iyilerine ulaştım ama o tabii ancak 20'li yaşlarımdan sonra oldu. Yalnız şunu söyleyebilirim, onu kitaplarımda da bahsettim, 1961'de ilk uzaya çıkan



adam olarak Yuri Gagarin uzaya gönderiliyordu. O zaman televizyon yok, biz bunu radyolardan takip ettik ve herkes de radyo da yok, biz buradan gittik Vatan kahvesine, dinlemeye başladık, sadece ses dinleyebiliyorduk. Bir ara dedi ki, roketten ayrılan bir parça dünyaya düşecekmiş, dikkatli olunması gerekiyor. Ben ellerimi açtım, Allah'ım ne olur bizim körfeze düşün de Antalya bir şekilde öne çıksın, gazetelerde, radyolarda. Dua ettim, kitaplarımda da bundan bahsettim. Fakat şimdi bakıyorum da, fazla dua etmişim herhalde, fazla tanındık, bu sefer biz kendimiz azınlıkta kaldık. Yani söylediğim gibi ben Antalya ile ilgili her şeye merak duydum.

### **İskeleden Karpuz kaldıran plajına kadar 29 tane şelale varmış, bu şelalelere ne oldu Hüseyin Bey?**

O şelalelere ne oldu, inanmayacaksınız ama onlar bize küstüler. Çünkü o şelalelerin suyu Düden dediğimiz ırmaktan geliyordu, orda Düden'den 7 kola ayrılır, bunlara 7 arıklar deniyordu, bunun her kolu 7 tarafa giderdi Antalya'nın, birisi Şarampol'den geçerdi, birisi Kalekapısı'ndan, birisi Üç kapılar'dan, bazısı da daha ilerde yalı değirmenleri vardı, onları çalıştırırdu yani Antalya bir şelaleler ve su şehriydi diyebilirim. Bütün apartmanlar o su arıklarının üzerine yapıldı yani Antalya arsa konusu, arsa ihtiyacı çıktı, artık Dere, Arık demeden her tarafa apartman yapıldı. Apartmanlar bu gibi su yolları üzerine yapılıncaya diyebilirim ki sular bize küstü, artık akıyorlar. Bugün bir Antalya yat limanından Lara'ya kadar bir motor gezisi yaparsanız orda eskiden akan suların daha önce daha geniş ve 29'dan daha fazla attığını diyebilirim ki orta çağda yani antiklerde daha çok aktığını, geniş şelale tortularından kalmıştır orada, şaşırırsınız, çok acayip tortular bırakmıştır, orada da daha eskiden 29 değil belki yüzlerce şelale olduğunu anlıyoruz.

### **Peki o şelalelerinin üstüne apartmanlar dikildiğini söylediniz.**

Direkt şelale değil ama suyun geçtiği yollar var, arık diyoruz gidiyoruz biz ve geniş çay akardı, bazı sokaklarda inanmazsın, bizim sokakta o kadar gür akardı ki biz onunla bahçemizi sulardık, çocuklar içine yatardı yazın, serinlerdi. Sokakta kadınlar ellerindeki herhangi bir şeyle diyelim ki tabakla, tepsiyle suyu yola atarlardı, serinleme gelirdi. Eskiden Antalya'da sıcaklar çoktu, bugünkü sıcaklar o yani.

Bazıları her gece klima kullandığını söylüyor, ben inanır mısınız hiç klima kullanmıyorum, ben eskiye nazaran Antalya'yı daha serin buluyorum, küresel ısınmaya da inanasım gelmiyor. (gülüyor) Çünkü eskiden biz 45 dereceleri görürdük, buz dışında hiçbir şeyimiz yok, ancak 25 kuruşa alabildiğimiz küçük bir kalıp, buzdolabı, soğuk su yoktu, 45 derece sıcaklığı 2 kat fazla hissedersiniz, çünkü soğutucu hiçbir şey yok. Beklerdik, bir taraftan Meltem esin, akşam üzeri de saat 8'e doğru çıkan Manavgat rüzgarı vardı, Alatiya derlerdi ona. Sonra alatiyanın Yunanca bir kelime olduğunu tahmin ettim ve Akdeniz üniversitesinden dilleri okuyanlara rica ettim, buna bir bakar mısınız diye, alatiya ne demek, çok ilginç, alatiya buz kalıbı demekmiş. Yani o zaman Antalyalılar özellikle Rumların alatiya dedikleri şey meğer Manavgat tarafından esen rüzgara buz kalıbı diyorlar. Bugün de Antalya'da yaşayanlar farketmişlerdir akşamüstleri 7'de o yaz sıcaklığında bir rüzgar çıkar, doğu tarafından gelir, işte o Manavgat rüzgarıdır, serinlik getirir ve yaşanan bir hale getirir Antalya'yı. Gündüz de Meltem vardı, saat 10'da çıkan ve alatiya'ya kadar süren. Yalnız Meltem ve Alatiya rüzgarı arasında bir saatlik durgunluk vardır, o zaman Antalya yanıyor. Antalya'da yaşamak için yaşayabilmek için, iyi yaşayabilmek için, mutlu olabilmek için bütün Antalya'nın özelliklerini bilmek gerekir. Mesela aklıma gelen başka bir şey var, bir gün yat limanı düzenlenmeden önce bir tane balıkçı motoru, yabancı bir yerden gelmiş, motor yağını oraya bırakmış, küçük limanın içine. Hemen biz polise gittik, şikayet ettik iskele polisine, dedik böyle böyle, buna ceza yazmak gerekir, kapkara bir şey orada, motorun atık yağı, polisi aldık geldik oraya, bir baktık bir damla yağ yok ortalıkta. Hani, dedi, yağ dediniz? Yağ vardı dedik ama sonradan bir baktım, düşündük arkadaşım ile, limanın içinde 7-8 tane soğuk su kaynağı var, herhalde yukarıdaki yüce Tanrı demiş, bu Antalyalılar tembel, iskeleleri temiz tutamazlar, hiç olmazsa ben bunları kaynak suları ile orda olabilecek pisliği limandan dışarı atsın diye o kaynak suları koymuş. Yani böyle şeyleri düşündükçe Antalya'nın o kadar özellikleri var ki tahmin edemezsiniz ama bunu düşünerek böyle bir olay sonucunda öğreniyorsunuz. Buna benzer Antalya'nın çok özellikleri var yani Antalya'yı sırf sevmek değil, bu özellikleri de bilmek lazım, öğrenmek lazım. daha doğrusu biraz kafa yormak lazım. O bakımdan mutluyum yani neyin nerden geldiğini biliyorum, rüzgar mesela, biraz sıcak oldu mu diyorum şimdi

alatımya çıkacak Manavgat rüzgarı, içim rahat oluyor yani, tutup da hemen klimayı açmıyorum yani.



**Görsel. 11:** Karaalioğlu Parkından Antalya 29.12.2019 Foto (Erdöl, 2019)

### **Ama çoğu kişi mesela Alatımya rüzgârını bilmez, değil mi?**

Bilmez tabii, o benim çocukluktan duyduğum bir rüzgardı, Manavgat rüzgarı diye de söylüyorlar, Manavgat rüzgarını daha çok kullanıyorduk fakat ben bu alatımya kelimesine takmıştım, acaba ne demek, o nedenle öğrendim alatımyanın buz kalıbı demek olduğunu.

### **Sizin ilk Aspendos Tiyatrosu deneyiminiz de 6-7 yaşlarında olmuş sanırım, değil mi?**

Evet,1953 yıllarında ben 7 yaşlarındayım, ilkokulda, Aspendos tiyatrosunda ilk festival yapılacak, okulları da götürdüler biraz kalabalık olsun diye, ben de katıldım çünkü böyle şeyleri çok istekliydim, ben mesela çok dağları gezmek isterdim, arkadaşlarımla bisikletle sağa sola giderdik, bazı antik kentleri ben 10-12 yaşlarında görmüşümdür, bisikletle keşfe giderdik, macera gibiydi, severdim böyle şeyleri. Aspendos'a da 1. sınıfları almalarına rağmen, ben 8 yaşında okula gittim çünkü biz başka yerde oturuyorduk, bir gün ablam beni okula götürmüştü, kendi okuluna, Değirmen Caddesi'nde, sonra oturduğumuz evi satın almıştı babam ve inşaat vardı evde, ben tutturdum illa yeni evdeki okula gitmek istiyorum. Oradaki benim şeyim suydü, çocuk yaşta olmama rağmen, bilmiyorum o zaman, o devirde insanları,

çocukları hayat mı böyle bilinçlendiriyordu, ben o gün dahi düşündüm ki, önce okula gidip de sonra yeni eve taşındığımızda öğretmenim değişecek diye düşündüm, illa ben yeni okulda, o zaman 8 yaşlarına çok yakındım ve o bilinçle oraya da gitmek istedim, sınıftan seçilen kişiler vardı, bir sürü kişi. Valilik, Belediye Başkanı o zaman çok mahduttu vasıta, hatta bazı insanlar kamyonla götürüldü. Maksat Aspendos'u doldurmak, ben de onların arasındaydım, Romeo ve Juliet oyunu oynandı, o gün bilmiyordum onun olduğunu ama daha sonra çıkan haberlerden Romeo ve Juliet olduğunu bildim, güzel bir atmosfer vardı ve ilk Aspendosla tanışmam bir noktada öyle oldu. Sonradan nerden bilirdim ki Aspendos'a binlerce defa götürüp turistlere anlatacağım, o günlerde bilmiyordum ama belki de içimde böyle bir şeyler doğmuştur, bilmiyorum oraya gitmem de belki etkili olmuştur.

### **Antalyalı deyince aklınıza nasıl bir kişi geliyor?**

Antalyalı bir Akdeniz çocuğu başka etle sütle karışmak istemez, genellikle de çok büyük bir görevler alma hevesi yoktur, yaşamı çok kısadır ama yaşama en iyi bir şekilde ancak yetecek para ile devam ettirmek yolundadır, uysaldır, kendi yakınlarına olmasa da yabancı kişilere çok yardımcı olur, Antalya'ya gelenlere yardımcı olur, çünkü onlar bir çaredir, yeni bir kente gelmişlerdir, mesela bize komşu gelse hemen çorbalar yapılır, eksikleri varsa gidermeye çalışır, fakat daha sonra bu yabancı dediğiniz, yabancı derken ecnebi değil de başka bir ilden Antalya'ya göçmüş kişilere çok yardımcı olurlar fakat daha sonra alışkanlık yapar yeni gelmiş Antalyalılar, hep isterler, sonra da bu bir uşaktan ileriye geçtiği için artık Antalyalı ayılır, ben ne yapıyorum ya, misafirlik bile 3 gün, hala bunlar bizden şunu yap, neredeyse bahçesini çapalattırarak, işine koşturacak bir hal alır, istismar edilir. O zaman da geri çekilince geri durmaya çalışır, yine selamlaşır ama bu selamlaşma soğuktur, bu sefer de ondan kötüsü yoktur. Ondandır Antalyalılar yaramaz adam derler. Biz de yaşadık, hepimiz de yaşıyoruz Antalyalı olarak, iyilik ve yardım etmek sonra kötü oluyor yani.

Son 30, hafta 40 yıldır. İlk göçler 60'lı yıllarda başladı, bu göçler daha ziyade yakın köylerden, Manavgat gibi ilçelerden, Burdur'dan, özellikle 1971'de büyük deprem oldu, neredeyse taş taş üzerinde kalmadı, yani bugün duyduğuma göre 200-300, 1000

veya 500 bin, yarım milyon Burdurlu varmış Antalya'da. Bir bakıyorum Çorumlular diyor ki, biz 150 bin kişiyiz, yani tam bir sayımız yok da, dernekleri var onların, onların derneklerinin üye sayısını bir kaç katlamak lazım çünkü herkes de kayıtlı olamaz, zannetmiyorum. Rakamlar mı abartılı bilmiyorum ama bu iki buçuk milyon insanlar nereden çıkacaktı, bir de şey oldu, bir yerden bir yere gelmiş, memuriyetle gelmiş birisi çok seviyor burayı, kışı ılgın, yaşam daha kolay, deniz var, her şey var, bu sefer de kendisi yerleşiyor buraya, bunun yanında işte kardeşlerini, diğerlerini buraya çağırıyor. Bu şekilde de göç oluyor, hızlı değil ama bir göç yaşıyor Antalya. Şu anda benim tahminim yerli Antalyalının bundan 50-60 yıl öncesinde yaşayanlardan ancak 30 bin zor çıkar, çok azınlıktayız, bunu şurdan anlıyorum, yolda giderken bir arkadaşımıza, gençliğimizdeki bir arkadaşımıza rastlamamız için çok kilometreler yürümemiz lazım şehir içinde veya onlar bazı lokallerde olabiliyorlar. Eski bir Antalyalı görmek için kahveye gitmek gerekir, onların toplandıkları. Hatta şu anda 4-5 tane Antalyalılar Derneği var, düşünün, o şehirde doğmuşsunuz, hem şehri dernekleri kendi doğdukları şehrin dışında yapılı, biz Antalyalı olarak bizim kendi şehrimizde o kadar yalnızlaştık ki Antalyalı olarak bir dernek kurma ihtiyacı duyduk. Kendi şehrimizde hem şehri arıyoruz, birleştirmeye çalışıyoruz ama günün birinde öyle umut ediyorum ki, herkes Antalyalı olacak. Nasıl ki bugün herkes İstanbullu, nereden gelirse gelsin ama tabii biz aslen Sivaslıyız, aslen İzmirliyiz, içlerinden çıkmıyor bir şekilde aslen kelimesi. Ben onu hiç kullanmadım, hiçbir zaman demedim, sordukları zaman Antalyalıyım diyorum. Benim de annem babam bir yerlerden gelmiş, annem Selanik'li ama ben Antalyalıyım.

### **Antalya'daki evlerdeki eski yaşamlar nasıldı Hüseyin Bey?**

Antalya'da eski yaşamları benim yaşadığım dönemden, 1940'ların ortasından diyebilirim, o yıllar, benim doğduğum yıllar, II Dünya Savaşı'ndan çıkıldığı yıllardı ve Türkiye'mizde savaşın verdiği bir şeyler fazla israfa girmeyeceğim gibi bir şeyler vardı. Bizim çocukluğumuz yokluk içinde geçti, para çok azdı, her şeye sahip olamıyorduk, daha doğrusu paramız olsa da satın alabileceğimiz bir şey yoktu. Yani çoğu insan yamalı eteklerle, pantolonlarla dolaştığı biliyorum. Zaten 2-3 tane zengin vardı şehirde, gerisi hepsi dar gelirliydi. Fakat buna rağmen en ufak bir olay, bir eğlence vasıtası olurdu, gezmeler çoktu çünkü radyo da yoktu herkeste. Her sokakta

bir radyo bile zordu. Radyo demişken akşamları çıkardık mesela, o radyosu olan kişi alt kattaki pencereye çıkarırdı radyosunu, biz orada bütün mahalle orada toplanıp, mikrofonda tiyatro ve ya Arkası Yarın Perşembe günleri olurdu TRT radyosunda, onları dinlerdik. Hatta hatırlarım, biraz gürültü yapılsa, aralarında konuşma yapanlar olsa hemen tehdit ederdi radyo sahibi, alırım içeri diye. Böyle günlerdi. Yokluktan herhalde, insanlar birbirine daha kaynaşıktı ve akşam gezmeleri çok yoğundu, hatta söylenirdi, bize geleceksiniz şu günlerde oluyoruz, misafirimiz var ve ya biz misafirliğe gideceğiz, şu gün müsaitiz diye çünkü o zaman telefon yoktu, iletişim yoktu. Hatta bazen şöyle olurdu, çıkardık biz hanımla, diyelim ki Ahmetbeyler evde yok, ışıkları yanmıyor, ondan sonra zaten onun yanında yine bizim bir tanıdığımızdı, ona bakardık, o da yoksa bir üçüncüsüne, artık karar vermişiz, bu akşam misafirliğe gideceğiz. Önemli olan birlikte olmaktı, yani şu aile olmuş, bu aile olmuş, önemli değildi. Benim döneminde tabii 60'lı, 70'li yıllardan sonra Antalya'da apartmanlar yapılmaya başladı. Onlar yapılıncaya kadar herkes bir daire alma telaşına düştü, bütün bu bir evde toplanmış aileler, gelin damat vesaire, onlar yavaş yavaş ayrılmaya başladılar ve bugünlere gelindi. Şimdi genellikle belirli yaştaki kişiler yalnız yaşamak zorundalar. Eskiden tüm mahalle bir evde yaşardı, o nedenle o evler büyüktü, misafirleri de ona göre büyüktü. Mesela, temizlikte gelin, evde ne kadar bayan varsa onlar birlikte olur, çamaşırlar yıkanır, merdivenler terlenir, eskiden terlenirdi, sarı bir boya vardı suda eriyen, onunla mesela bir renk verilirdi, ekmekler topluca yapılırdı, bakkaldan ekmek alınmazdı. Birisi bakkaldan ekmek alsa acaba hasta mı diye sorarlardı, acaba evin hanımı hasta mı dışarıdan emek alınıyor diye. Bu ekmek yapımı da topluca yapılırdı, mesela 4-5 aile bir yerde uygun bir ocağı olan ve ya bazı evlerde fırın da vardı, büyük evlerde, onların işi daha kolaydı. Bazen yapıp fırına verilirdi verilirdi börek, şu, bu, onlar çok az ücret karşılığı pişirirlerdi. Yaşam bugüne nazaran daha kollektif, birliktelik vardı, şimdi herkes kendi başına , biraz da yalnızlığa itilmiş gibi.



**Görsel. 12:** Kaleiçi Paşa Cami Sokak 1973 (Hüseyin Çimrin Arşivinden)

### **1940'lı yıllarda önemli olaylar oldu mu, o yıllarda neler yaşandı, ne değişiklikler oldu?**

1940'lı yıllar genellikle, daha önce de söylediğim gibi, İkinci Dünya Savaşı'nın getirdiği hukuklarla geçti. Ekmekler karneye bağlanmış durumdaydı, her aile belirli bir miktarda ekmek alabiliyordu. Bugünkü gibi halk pazarları pek yoktu 40'lı yıllarda, bir bugün dönerciler çarşısının bulunduğu yer Antalya'da toptancı haliydi, birkaç tane orada manav vardı, alışveriş genellikle oradan yapılırdı. Yani iz bırakacak bir şeyler pek yok 40'lı yıllardan. Yokluk içinde bir 10-15 yıl diyebilirim.

### **1960'lı yıllar. O yıllarda neler yaşandı Antalya'da?**

1960'lı yıllarda benim en çok dikkatimi çeken, sıkma bir dönemdi, eskiden çok sıkma vardı Antalya'da, 10 çocuklu bir aileden 2-3 tanesi ayakta kalırdı, çok bela bir hastalıktı o yıllarda. 1950'de bu başlar oldu, bataklıklar sivrisinekten kurtuldu, çeltik kurutuldu, çeltik pirincin adı, ham hali, çeltik tarlaları yasaklandı, bunların faydası oldu. Bunun yanına da burada sıkma fena olunca bir göç başladı, o yılların nasıl geçtiğini bilemiyoruz, o kadar çabuk oldu ki, bir baktık Kepez tarafı gecekonduyla dolmuş, Dağ Mahallesi, eski TRT binasının oralar her taraf gecekondu ile dolmuştu, 60'lı 70'li yılların bence en önemli şeyler bunlar.

### **Gecekondular dedik, nasıl başladı bu gecekondu sorunu?**

Gecekondu, dışarıdan Antalya'ya göç eden kişiler yeni bir arayış içinde, bir iş bulmak, iş buluyor fakat kiralar yüksek, bir şekilde oralardan tapusuz yerlerde, özellikle Vakıf Çiftliği vardır onun arazilerinde gecekondu kurmaya başladılar. 1970'li yıllar gecekonducuları yıkmakla geçti, Belediye Başkanının bütün derdi oydu fakat seçim başladığı zaman o gecekonducular yine fazlaşıyordu çünkü tavizler veriliyordu, biz yıkmayacağız diye ama bunu Muhalefette olan Belediye Başkanına aday olan da söylüyordu, Belediye Başkanlığını yapan, gecekonducuları yıkan adam da söylüyordu. Böylece çok taviz verildi ve gecekondulaşma artık şehirleşmeye gitti, bir şehir gibi oldu, yukarısı Kepez bölgesi ve hala devam ediyor. Şimdi yine hisse tapulu arsalar var, hiçbir Antalya'nın orada bir yeri yoktur çünkü Antalyalı korkar öyle şeyden, devlete karşı bir şeyden korkar. Şimdi oralar büyük değer kazandı, koskoca bir şehir kuruluyor Kepezaltı ve Santral Mahallesi birleşerek. Mesela onlar artık trilyonluk ev sahibi oldular, o gecekonducuların yıkıldığı yere modern binalar yapılıyor. Eski Antalyalının, orda yaşayanın pek bir evi yoktur.

### **Komşuluk ilişkileri nasıldı?**

Komşuluk ilişkileri bence 1980'lere kadar uzadı. Komşuluk ilişkileri Almanya'da, İtalya'da gitseniz hemen hemen aynı. İnsanlar dar gelirli olduğu zaman bu ilişkiler daha iyi, mesela kırsal kesimdeki aileler arasındaki ilişki, sevgi bir şehirliye benzemiyor, şehirde telaş var, yaşama zorunluluğu var, bu Antalya'da 80'lerden sonra, turizmin ilerlemesi ve herkesin biraz para kazanması ile oldu. Herkes bağımsız oldu, kimse kimseye muhtaç değil, bu komşuluk ilişkilerini öldürüyor araştırdığım kadarıyla. Yoksa insan niye değişsin, 50 sene önce aşırı bir sevgi ile birbirimizi seviyorduk, şimdi hiç aynı apartmanda oturuyoruz, selam bile vermiyoruz, bunda bir şey aramak lazım. Şimdi herkes eskiden birbirine muhtaçtı, bugün artık o türde muhtaçlık yok. Bir akşam mesela çocuklarımız geliyor, evde ekmek yok, gider komşudan alırdınız, bugün komşudan ekmek alınmıyor, gerek de duyulmuyor. İnanır mısınız, ateşi bile komşudan alırdık, herkes kibrit alamazdı veya kibrit o kadar dardı, her zaman bulunmazdı. Giderdiniz, sizin ateş sönmüş bir şekilde, giderdiniz komşudan kor parçaları, onun mangaldan birkaç tane kor parçası alıp kendi ateşinizi



onunla yakardınız. Mangal dışarıda yapılıyor, içeriye alınırdı. Zordu, herkes birbirine muhtaçtı eskiden, 80'lerden sonra bu muhtaçlık kalktı, herkes bir şekilde daha iyi gelir sağlamaya başladı çünkü iş alanları açıldı, oteller olsun. Komşuluk ilişkilerine yavaş yavaş ortadan kalktı.

**Son olarak isterseniz bütün sorularımızın özeti niteliğinde.**

Ben Antalya'yı çocukluğumdan beri çok seviyorum, herkesin de sevmesini istiyorum. Benim misyonum, yaptığım iş, ölünceye kadar yapabileceğim de yeni gelen Antalyalıları buraya kavuşturmak, burayı kendi memleketleri kabul etsinler ve burada yapılacak yanlışlıkları eleştirsinler, karşı gelsinler ki burası daha da güzelleşsin. Çünkü bu betonlaşma gittikçe Antalya'yı sarmış durumda, bu ancak bir sevgi ile olur. Benim de yapmak istediğim bu aslında, çalıştığım bu, istiyorum ki Van'dan, İstanbul'dan, nerden isterse gelsin, burayı sevsinler, buraya sahip çıksınlar, kendi doğdukları memleket gibi görsünler, onu istiyorum işte. Bunun için de uğraşıyorum.

**Çok teşekkür ederim Hüseyin Bey.**



**Görsel. 13:** Hüseyin Çimrin Video Röportaj Çekimi 12.Eylül.2018 Foto (Şahin, 2018)

### 3.3. Diğer Röportajlar

#### 3.3.1. Bekir KUMBUL

Bekir Kumbul 1951 yılında Serik-Karadayı'da doğdu. Tıp Fakültesi'ni bitirdi. Antalya SSK Hastanesi eski başhekimidir. 1999–2004 döneminde Antalya Büyükşehir Belediye Başkanlığı görevinde bulundu. Kumbul, 20. dönem Türkiye büyük millet meclisi Antalya milletvekili. Evli ve 4 çocuk sahibidir. (<http://www.antalya.bel.tr/eski-baskanlar>, erişim tarihi: 18.01.2020)

*Bekir Kumbul ile 07.Şubat.2019 tarihinde Antalya İhtisas Kulübü (Atık) Yaptığımız Video Röportajın Deşifresidir.*



**Görsel. 14:** Bekir Kumbul ile Video Röportaj Çekimi 07.Şubat.2019 Foto (Erdöl, 2019)

Küçücük bir anım var, sene 1963 Ortaokulu Serik'te okudum, sadece Antalya Lisesi var, Antalya lisesine yazılmaya geleceğim ama 51 bin nüfusu o zaman Antalya'nın. Tanıdığım yok,3 gün veli aradım. Bir şekilde bulduk tabii kendimize veliyi. O zamanlar herkes birbirini tanıyor, nereydi o zaman Antalya, Antalya Kaleiçi, Kaleiçi zaten Antalya'nın rahmidir yani Antalya oradan doğmuştur. Lisenin hemen arka kısmı Haşim İşcan valiliğin yanı kemiklik deriz oraya, bir de Balbey. Balbey ile Cumhuriyetin ilk yıllarında kurulan, birazcık da yoksul, önünde Sobacılar Çarşısı, geçiminde oradan devam ediyor falan, öylesi küçük bir yer. Saat 7'de evimizden kalkıyoruz gece, bütün ilçelerin çocukları burada okuyor liseyi tabii,2-3 bin lise öğrencisi oluyor. Saat 7`de gidiyoruz okula, bir saat yarıma bitiyor okul, ortaokul

başlayacak çünkü. Herkes herkesi biliyor, küçük evler ve her evin bahçesinde muşmula ağaçları, portakal ağaçları, öğrencilik ya, biz bazen geceleri gideriz muşmula araklarınız evlerden falan, böylesi şirin bir kasabaydı. Gözümün önünde büyüdü gitti, büyüdü, şu anda iki buçuk milyona doğru uzanıyor, ben de burayı okuduktan sonra Tıbbiyeye gittik, sonra yine memleketimize döndük, hep şuna şükrederim, bir gün veliyi aradım 51 bin nüfuslu şehre 1999'da Belediye Başkanı oldum, güzel bir şey değil mi? Bunlar yaşamın güzellikleri tabii, her şeyi olabiliyor demek ki, çadırın içinden çıkacaksınız, onları katedeceksiniz.

**Teşekkürler, ağızınıza sağlık.**

### 3.3.2. Ayşe FEYİZOĞLU

1943 Bandırma Doğumlu. 1969 yılında Antalya'nın ilk Kadın Kültür ve Turizm Müdürü olarak görev yaptı. Evli (<http://www.antalyakadinmuzesi.org/ayse-feyizoglu>, erişim tarihi: 18.01.2020)

*Ayşe Feyizoğlu ile 31.Mayıs.2019 tarihinde Antalya Şirinyalı Mahallesiindeki evinde yaptığımız Video Röportajın Deşifresidir.*



**Görsel. 15:** Ayşe Feyizoğlu ile Video Röportaj Çekimi 31.Mayıs.2019 Foto (Erdöl, 2019)

**Ayşe hocam, çok teşekkürler, bizi evinize kabul ettiniz, röportaj teklifimizi kabul ettiniz. Eksik olmayın, sağ olun. İlk buraya nasıl geldiniz, Antalya'ya ilk geliş maceranız, aileniz buraya nasıl geldi oradan bir başlayalım hocam.**

Ben annesi İstanbullu babası Antalyalı bir ailenin çocuğuyum, dolayısıyla doğru adrestesiniz yani Antalya'ya ait otantik şeyleri çocukluğumdan kalan bazı anıları sizinle paylaşabilirim, o açıdan söylüyorum. Annem İstanbullu bir ailenin kızı ve İstanbul Pendik'ten kolay kolay dışarı çıkmamış birisi. 1940 yılında Tıbbi bitiriyor, İstanbul Üniversitesi'nin, bir iş, bir asistanlık almak üzere Ankara'ya gidiyor ama burada bir vesileyle Hasan Ali Yücel ile tanışıyor. Hasan Ali Yücel diyor ki biz köy enstitülerini kuruyoruz, doktor hanım size çok ihtiyacımız var, sizin gibi gençlere çok ihtiyacımız var, Vatan sizi bekliyor. Annem çok heyecanlanıyor, hemen fırlıyor. İşte o zaman burada Aksu var, o zaman Karanlık Sokak diye de bir adı vardı Aksu'nun, Aksu'da Bir Köy Enstitüsü kuruluyor, annem de onların kurucularından biridir. Dolayısıyla bu biçimde Antalya'ya intikal ediyor. Bu arada da babam da bir Antalyalı ailesinin çocuğu. Bir vesileyle tanışıyorlar, evleniyorlar, bizler dünyaya geliyoruz. Kısa özeti bu. Şimdi benim baba sülalem Antalya'nın yerli ahalişi olduğu için bütün gelenek ve görenekleri ile yaşıyorlardı. Zaten Antalya'ya bakarsanız çok küçük bir nüfusu olan çekirdek bir şehirdi. Yani Kaleiçi, Kaleiçi'nin dışına çıkmış bir Balbey Mahallesi, Kışla Mahallesi denilen Elmalı Mahallesi, yani bugünkü vilayetin taşındığı bina, eski bir ilkokuldu orası, orası babamın da ilkokulu, onun çevresindeki yerleşim vardı. Maalesef oradaki Antik yerleşim kayboldu, yeni modern binalar yapıldı. Bir büyümenin önüne geçmek mümkün değil, gelişmenin de önüne geçmek mümkün değil. Nasıl geliştiği önemli bence. Bazı şeyleri de öğreniyoruz, her şeyin en doğrusunu en baştan yapamıyor insan. Dolayısıyla Antalya bazı şeyleri kaybetti diye düşünüyorum yapılaşma açısından. Belki o yapılaşma insanlar arasındaki iletişimi de farklılaştırdı. Şimdi küçük bir nüfusun yaşadığı yerde iletişim ile yaklaşık 2,5 milyon nüfusun yaşadığı şehir farklı tepkiler ve yaşam biçimleri gösterecektir. Bu da çok doğal ama ben size tabii eskisinden söz etmek istiyorum, nasıl olduğuna dair. Herkes birbirini tanırdı zaten, kim kimin nesi, kim nerden gelmiş, kim kiminle evlenmiş, onun çoluğu çocuğu ne olmuş, yani bu hikayeler hiç bitmez. Herkes birbirini bilirdi, hatta bir keresinde daha yakın

tarihlerde yani 60'larda falan, biz üniversitede okurken ben bazen Antalya'yı evi arardım. Tabii o zaman 03 ile Konuşulan bir sistem vardı, bir görevli hanım santrale bağlanır sizi de bulduğunuz eve bağlardı, evi aradığım zaman bazen evde olmazlarsa eğer o santraldeki görevli hanım derdi ki, Ablam babamgiller evde yok ya, bir de halangillere baka vereyim mi. (gülüyor). Yani bu öyle bir şey ki sizin babanız kim, siz kimsiniz, halanız kim, herkes herkesi en ince teferruatına kadar tanırdı. Bu tabii çok sempatik bir şey. Zaman zaman bazı mahzurları olsa da, (gülüyor) insanlar arasındaki sıcak iletişimi sağlayan bir bağ idi diye düşünüyorum. Bir de şeyi de söyleyeyim o da çok güzel. Bu atlı arabalar normal iletişim aracı olarak kullanılırdı. Zaten kısa mesafelere gidiyorlardı ama yine de bütün ulaşımı onlar sağlıyorlardı. Mesela atlı arabaya biner Deniz hemen arabacı döner bakardı amcam nereye gidiyorsun derdi siz amcama dersiniz amcana halama dersiniz halaya alıp götürürdü. Nerede oturuyor kim senin amcan diye soran yoktu yani. Böyle küçük bir şehirden ve sıcak ve güzel bir şehirden büyümüş bir şehre dönüştü. Benim arzu ettiğim çağı değiştirmek mümkün değil her çağ kendi gerçeğini yaşıyor. Bu iletişimin hepsini beklemiyorum ama daha sıcak ilişkilerle daha sevgi dolu ilişkilerle büyükşehirde de yaşayabileceğimizi düşünüyorum İnşallah öyle olur diyelim Şimdi mesela benim çocukluğumdan hatırladığım çok güvenli bir şehirdi Antalya. Sabahları kardeşlerimle beraber çıkardık, bayırda dolaşırdık, hiç kimsenin aklına bu çocukların başına bir şey mi gelir diye düşünce gelmezdi çünkü hiçbir şey olmazdı gerçekten. Bir tehlike ile karşılaşsanız da mutlaka etrafınızda birileri vardır, onlar kollar. Böyle bir ön duygusu vardı Antalya'nın. Belki bütün küçük yerlerin vardır, ben Antalya için söylüyorum. Evlerin de kilitleri yoktu, kapılarda ipe asılırdı, çekerdiniz mandalı, kaldırır, girerdiniz içeriye. O kadar güvenli bir şehirdi Antalya. Çağ değişiyor, her şey değişiyor, biz de değişiyoruz ama tabii insanın arzu ettiği şey, geçmişten getirdiği güzel şeyleri muhafaza ederek bugüne doğru yönlenmesi. Ben artık Kaleiçi'nde konakların tekrar yapılmasını hayal edecek kadar şey değilim, evet, yaşantı başka türlü yerlere doğru gidiyor ama daha iyisini yapabiliriz diye düşünüyorum, bu şehir için daha iyisini yapabiliriz diye düşünüyorum. Yapılaşmanın biraz fazla olduğunu düşünüyorum, yeşil alanların Türkiye ortalamanın üstünde olmasına rağmen daha fazla olması gerektiğini düşünüyorum. Doğayı ve çevreyi çok iyi koruyarak Antalya'yı bir yerlere taşıyabiliriz diye düşünüyorum. Doğayı

bozmadan kullanmayı da öğrenmemiz gerekiyor diye düşünüyorum. Bunları hayal ediyorum yani, bir de dostlukları. Küçük şehirlerde ve benim küçüklüğümde herkes birbirini tanıdığı için, birbirine ayıracağı daha çok vakti olduğu için mesela bayram günlerinin keyfini, Ramazan'daki iftarların coşkusunu, mesela benim annem çok severdi Ramazan ayında her gece iftar sofrasına kalabalıkla oturmayı. Beraber olmanın bir fırsatı olarak görürdü. Her şeyin bir mutluluk haline dönüştürmeyi severdi zaten ben de öyle şeyleri seviyorum. Bugünkü şartlarda, hem belki zamansızlık, hem insanların çok çalışıyor olması bu iletişimi azalttı gibime geliyor bana. Şimdi mesela beraber olmak istediği zaman insanlar artık evlerine misafir çağırılmayı değil de dışarıda buluşalım diyor, gideriz dışarıda yemek yeriz, beraber sohbet ederiz ama bu hiçbir zaman evin içindeki dostluğa benzemiyor bana göre. Yani bunların devam etmesini ben arzu ediyorum, açıkçası bunu istiyorum. Bu sözlü tarihçe çalışmasını çok faydalı buluyorum gerçekten ben ve benim gibi daha birçok insanla mutlaka röportajlar yapacaksınız. Birimizin eksik bıraktığı tarafı öbür taraf dengeleyecek ve çok kapsamlı, çok daha Antalya hakkında bilgi veren bir kompozisyon ortaya çıkacak diye düşünüyorum. Bu konuda sizi de çok tebrik ediyorum, başarılar diliyorum.

**Teşekkürler, ağınıza sağık.**



**Görsel. 16:** Ayşe Feyizoğlu ile Video Röportaj Çekimi 31.05.2019 Foto (Yalçın, 2019)

### 3.3.3. Mustafa ŞAHİN

1958 Burdur doğumlu. Ortaöğrenimini Konya Anadolu Lisesinde yüksek öğrenimini Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesinde tamamladı.Evli, Cankat ve Berkin isminde iki çocuğu var. Halen serbest Avukatlık mesleğini sürdürmekte. Antalya İleri Gazetesinde köşe yazarlığı yapmıştır.Kentli Dayanışması isimli bir kitabı bulunmaktadır.

*Mustafa Şahin ile 25.Kasım.2019 tarihinde Işıklar Caddesinde bulunan Avukatlık bürosunda yaptığımız Video Röportajın Deşifresidir.*



**Görsel. 17:** Mustafa Şahin ile Video Röportaj Çekimi 25.11.2019 Foto (Yalçın, 2019)

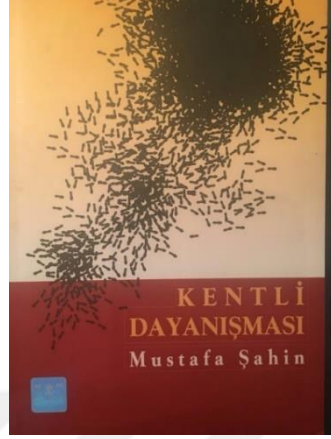
### **Avukat Mustafa Şahin Simmel'in Paranın Felsefesi anlayışına dayanarak şunları söylüyor**

Jean Jacques Rousseau'nun bir lafı var, köy ve kasabaları evler oluşturur, kenti ise yurttaşlar. Sonuçta kent değişen, dönüşüm gösteren, değişime açık bir yerleşim, köy, kasaba daha çok geleneksel olanı ifade eder ama kent hakikaten çok fazla sayıda bileşeni ile çok farklı seçenekleri sunduğu imkânları ile sürekli gelişime açık bir yerleşim. Bu anlamda tabii ki değişecek, dönüşecek ama aynı zamanda bu haklar kavramı içerisinde de ele alınması gereken toplumsal değerlerimiz var, doğal değerlerimiz var. Antalya'nın en temel iki özelliği doğal yapısı ve tarihsel geçmişidir. Şimdi bunların korumadan, gözünüz gibi bakmadan sadece gelişmek, büyümek,

refah gibi kavramlarla yapabileceğiniz yatırımlarda bu değeri dikkate almamak aslında Antalya'ya ihanet etmektir.



**Görsel. 18:** Mustafa Şahin ile Video Röportaj Çekimi 25.11.2019 Foto (Yalçın, 2019)



**Görsel. 19:** Mustafa Şahin ile Video Röportaj Çekimi 25.11.2019 Foto (Yalçın, 2019)

#### **40 yıl sonra Antalya'yı ne bekliyor sizce?**

Bu gidiş iyi bir gidiş değil benim düşüncem, sonuçta her şeyin metalaştırıldığı, alınıp satılabilir bir hale getirildiği bir süreç yaşıyoruz. Bu anlamda hem doğal değerlerimiz hem toplumsal değerlerimiz paraya tavil edilebiliyorsa hiç gözünü kırpmadan bir takım çıkar çevreleri beklentileri doğrultusunda hem tüketiyor, yok oluyor hem de geri dönüşümü imkânsız olacağı şekilde kullanıma eğilimi geliyor. Bunun önüne geçmek gerekiyor. Tabii ki her birimiz bizden önceki birtakım doğrular, yanlışlar, yasaklar ve yaptırımların içine düşüyoruz yaşamımızda. Onlar bizi yönlendiriyor, var olan iktidar ilişkileri içerisinde o yasaklar ve kurallar uygulanmak isteniyor, sürdürmek isteniyor ama bizim yurttaş olarak, bir kent sakini olarak kendi payımıza en sağlıklı ortam, en insani koşullar, bu toplumsal yapı içerisinde birbirimizle çatışmadan, barış içinde, hangi koşullarla yaşayabileceğimiz ilişkin göstereceğimiz çaba üzerinde mutlaka kafa yormamız gerekiyor. Kuraldır, mevcut koşullardan kendi lehine durum çıkarmak, kendi yararına var olan değerlerden yararlanmak isteyen bütün çevreler karşısında güçlü bir muhalefet istemezler, bu istek sonuçta kendi dışındaki oluşacak güce karşı da tedbir almasını zorunlu kılar. Bunlardan en önemlisi, kökenlerimiz, inançlarımız, birtakım farklı alışkanlıklarımızı öne çıkararak



bizleri sürekli düşmanlaştırmak isteyen bir anlayış söz konusudur. Muhalefet ne kadar bölük pörçük, bana ne kadar bütünlüklü bir şekilde karşı çıkmazsa o kadar iktidarımı rahat sürdürürüm anlayışı vardır. Kentsel yaşamda da bu böyledir. Hemşehirlilik bakımından kayırma ve ya dışlama, cinsiyet ayrımcılığı bakımından kayırma, dışlanma var gibi pek çok ayrışma noktalarında yöneticilerin muhalefeti güçsüzleştirme politikaları karşısında kent sakinlerinin, sonuçta kenti yaşam alanıdır, havası, suyu, toprağı itibariyle, tamamı ile hiçbir politik beklentisi olmayan yaşama hakkı ile ilgili bir konudur. Bu anlamda, kim olursa olsun, sınıfsal olarak nereye tabi olursa olsun sonuçta birlikte kent yaşamı üzerine kafa yorma ve herkesin istisnasız, ayrıcalıksız, önceliksiz, özellikle kamusal alanlarda, kamusal hizmetlerde o genellikle eşitlik prensibine uygun olarak hareket edilmesi için yönetimde kendi partisi olun veya karşıt parti olsun, hiç fark etmez, mutlaka birlikte tavır almaları gerekir. Bunun için sokak sokak, mahalle mahalle, belde belde, orada yaşayan her insanın kendi açısından öne çıkarılabilecek her türlü ayrışmayı bir kenara bırakıp, ya mahallemiz için ne yapabiliriz, sokağımız için ne yapabiliriz, suyumuz kirleniyor, toprağımız kirleniyor, zehirli gıda yiyoruz, denizlerde sahiller işgal ediliyor, dağlarda, ormanlarda mermer ocakları, taş ocakları yok ediliyor, oksijenimiz gidiyor, yok oluyor, bunlar üzerinde tavır almalı, bir araya gelmeli ve bu gelişme sağlanamazsa eğer, gerçekten dünya zaten daha önceden yaklaşık 15-20 yıldır sıklıkla gündeme gelen ve sürekli tartışılan konulardan biridir, küresel iklim krizi, dünyayı geçtim artık gezegende meydana gelebilecek dengesizlikler ve hayatın bu süreç böyle devam ederse son bulacağı gibi pek çok felaketlerle karşı karşıya kalabiliriz, bu anlamda yaşam hakkımızı en azından savunmak, hayata geçirmek adına bütün kent sakinlerinin birlikte hareket etmesi gerekiyor. Yoksa sonumuz felaket.

**Çok teşekkürler.**

### 3.3.4. Abdullah UYAROĞLU

Antalya Balbey Mahallesi Muhtarı.2009 – 2014 – 2019 – 2024 yılları arasında 3 dönemdir muhtarlık yapıyor. Mahalleli kendisini çok seviyor.

*Abdullah Uyaroğlu ile 10.Nisan.2019 tarihinde Balbey Mahalle Muhtarlığı Ofisinde yaptığımız Video Röportajın Deşifresidir.*



**Görsel. 20:** Abdullah Uyaroğlu ile Video Röportaj Çekimi 10.04.2019 Foto (Erdöl, 2019)

Bilindiği gibi Balbey Mahallesi Antalya'mızın en eski mahallelerinden bir tanesi. 1485 yılında Malkoçoğlu Bali Bey var, Osmanlı akıncılarından, tarihi filmlere konu olan kişi, mahallemize ismini veren Balbey Camisi'ni inşa ettiriyor. Cami oluştuktan sonra etrafında hamamlarıyla, alışveriş merkezleri ile bir mahalle oluşuyor. Kaleiçinden sonra ilk Türk Mahallesi olarak bilinir. Burası Antalya'mızın eski mahallelerinden biri, burada ayrı bir kültür vardı, Mahalle kültürü, daha düne kadar vardı, şu an yavaş yavaş o da kaybolmaya başladı. Derler ya, sitede oturuyorlar, asansöre biniyorlar, kimse kimsenin yüzüne bakmıyor, günaydın demiyor, iyi akşamlar demiyor. Eskiden annem, rahmetli, bir tas çorba pişirirdi, koktu diye komşuya verirdi, komşu pişirdi bize verirdi. Böyle alışverişler olurdu, otururduk, akşam gezmeleri olurdu, değişik çocuk yıllarımızdan oyunlar olurdu, mahallemizin köşelerinden kenarlarından sular akardı, biz kâğıttan kayıklar yapardık.

## 4. BÖLÜM: KAYIP HAFIZA BELGESEL FİLMİ RAPORU

### 4.1. Filmin Çekim Senaryosu

Filmin ana merkezinde Antalya genelinden bakılarak kaybolan insanlık, yok olan anılar vardır. Filmde gündelik yaşamların sade olduğu, dostluğun kardeşliğin ön planda olduğu 1950’li yıllar Antalya’sını yaşamış tanıklarıyla anlatılmaktadır. Sosyolog Georg Simmel Metropollerdeki hızla büyüyen, kalabalıklaşan ve sonsuz algıların hüküm sürdüğü ortamların kültürel mekânlar olmaktan çıkıp Paraya dayalı ekonomik kaygıların merkezi olma durumu farklılaşmanın ve kalabalıklaşmanın yoğun olduğu büyük kentlerde insanların gittikçe yalnızlaşarak kendine ve çevresine yabancılaşması önemli sosyal problemlerden biridir. Tarihçi Yazar Hüseyin Çimrin bu konuyu hem çocukluk anılarına hem de belgelere dayandırarak sözlü mülakat tarzında aktarmıştır.

Eski İl Kültür ve Turizm Müdürü Ayşe Feyizoğlu, Eski Antalya Büyükşehir Belediyesi Başkanı Bekir Kumbul, Balbey Mahallesi Muhtarı Abdullah Uyaroğlu ve Avukat Mustafa Şahin ile sözlü mülakatlar farklı tarihlerde aynı konu başlığında yapılmıştır.

Antalya’da buna benzer bir konuyu aktaran belgesel film yapılmamış olması çalışmanın önemini bir kat daha arttırmaktadır.

Genç bir Film ekibi ile yola çıkılmıştır. Bazı zamanlar ekip üyelerinde değişiklikler olsa da ana kadro korunacaktır.

Hüseyin Çimrin ile ve Akdeniz Üniversitesi GSF Sinema Bölüm Başkanı ve Yüksek Lisans Tez Danışmanı Prof. Dr. Fadıl Sözen ile 31.03.2018 tarihinde görüşülmüştür. Bu görüşme sonucunda ilk olarak nasıl bir yol haritası izleneceği üzerine konuşulmuştur. Benzeri görüşmeler daha sonrasında da tekrarlanacaktır.



**Görsel. 21:** Prof. Dr. M. Fadıl Sözen, Tarihçi Yazar Hüseyin Çimrin ve Suat Erdöl  
(31.03.2018)

#### **4.2. Filmin Özgün Müziği**

Akdeniz Üniversitesi Antalya Konservatuarında Öğretim Görevlisi olarak çalışan Keman Sanatçısı Can Özhan filmin müziklerini yapacaktır. Filmin ritmine, duygusuna yakışacağından Klasik Müzik icrası düşünülmektedir.

#### **4.3. Filmin Afiş Tasarımı**

Antalya’da faaliyet gösteren GençDinozorlar film ekibinin tüm film afişlerinin tasarlamasını yapan Ali Aşiran Kaybolan Hafıza belgesel filminin afişini de yapacaktır.

Sade tasarlanacak olan film afişine bakanlar Antalya’nın 1950 – 1960 – 1970 – 1980 li yıllarına gideceklerdir.

#### **4.4. Filmin Kurgu Aşaması**

Kaybolan Hafıza Belgesel filmimiz Sözlü Tarihçe röportaj tekniği mantığı ile çekildiğinden ve yarım kalan çekimlerinde bu şekilde gerçekleşeceğinden sözel anlatımların görsel ek görüntüler ile desteklenmesi gerekmektedir. 1950 ve 1980’li yılların Antalya’sına ait görüntüler Antalya sevdalısı Mehmet Başev’de mevcuttur. 8 mm ‘lik film kamerası ile çekilmiş olan görüntüler telesine işleminden sonra dijital ortamda kullanıma müsait olacaktır.

#### 4.5. Filmin Kamera Arkası

Genç ve eğlenceli olan kamera arkamız keyifli geçmiştir ve yapılacak olan ek çekimlerde de keyifli geçeceğı benzemektedir. Herkes birbirinden yeni bir şeyler öğrenmiş kimi zaman klasik sinema kalıplarının dışında uygulamalara yer verilmiştir.



**Görsel. 22:** Antalya’da Gün Doğumu – Varyant 29.Aralık.2019 Foto (Erdöl, 2019)



**Görsel. 23:** Antalya’da Kaleiçi Sokakları 29.Aralık.2019 Foto (Erdöl, 2019)

## 5. SONUÇ

Antalya şehrinin kendisine ve yaşayan bireylere yabancılaşması pek güzel bir durum değil. Kentselleşme ve kentsel dönüşüm adı altında kentsel mekanlar toplumsal alanlar olmaktan çıkmıştır. Bireylerin yaşanmışlıkları, anıları kentlerdeki kültürel dokunun bozulmasıyla birlikte sosyolojik ve psikolojik yıkımda neden olmaktadır. Kenti tek başına ele aldığımızda mekansal alanlara sahip gündelik hayatlara cevap veren bir mekanizmadan başka bir şey olarak görülemez. Kenti yaşayan kent yapan bu donuk, çoğu yerde soğuk alanlara hayat verenler kent insanlarıdır. Yıkıp yeniden yapma mantığı ile Kentlerin tarihi korunamamaktadır. Günümüzde Hüseyin Çimrin'in çocukluğunun ve gençliğinin Antalyasından iz yoktur. Antalya kenti yabancı bir kent silüetine bürünmüştür. Göç edenlerin bunu farketmesini beklemekten çok burada doğan ve büyüyenlerin çektikleri sıkıntılar Bir Zamanlar Antalya söylemiyle başlamakta çözüm ortağı bulamayıp bir yerden sonra kötü olan değişime ses etmeyip hem bıkkın hemde mecburiyetin vermiş olduğu sıkıntıyı yaşamaktadırlar. Kentin içinde gizli bireyler olarak hayatlarını sürdürmektedirler. Paranın amaç haline geldiği toplumlarda bireyin üzerinde olumsuzluklar oluşabilmektedir. Hiçbir şey eski kadar heyecan vermemekte belli bir ölçüden sonra bıkkınlık yaratmaktadır. Kent ekonomisinin paraya tamah edişi ilk zamanlar normal gibi gelmekte belli bir süreden sonra Georg Simmel'in söylediği gibi

“Asla bir nesne değerini özellikle bir araç olarak niteliğine ,daha kesin değerlere dönüştürülebilirliğine borçlu değildir, bu yüzden o psikolojik mutlak bir değere, pratik bilincimizi yönlendiren tamamen işgalci nihai bir amaca doğru gelişir. Paraya duyulan bu nihai şiddetli arzu onun sadece bir araç niteliği kazanma derecesini artırmalıdır. Zira bu, parayla ulaşılabilen nesnelere dizisinin sürekli gelişimini, şeylerin paranın gücüne giderek daha fazla yoksun olmasını, ancak böylelikle onun şeylerin niteliğiyle ilişki içinde güçlü hale gelmesini ima eder. “  
(Simmel, 1907/1978, s.232)

Hüseyin Çimrin benzeri Kent üzerine düşünen, yazan, konuşan, radyo ve televizyon programı yapan bireyler başka bir ülkede olsa kesinlikle el üstünde tutulacaktır. Antalya Kenti böylesi önemli bir Şahsiyeti görmezden gelmekte hak

ettiği haklı gururu yaşatmamaktadır. Hüseyin bey bu durumdan ötürü metropol kent yaşamlarının bireyler üzerinde yarattığı hem kırgın hem bıkkın heyecanı eksik bir şekilde çalışmalarına devam etmektedir.

“Simmel’e göre bireyler, metropol hayatının getirdiği yabancılaşmayla başa çıkabilmek için statü, moda etiketleri ya da bireysel farklılık yaratarak sahte bireysellikler gerçekleştirmeye çalışırlar. (Storey, 2000, s.140)

“Tüketimin zorunlu ihtiyaçları karşılamaktan çok kültürel bir olguya dönüşmesi Kentlerdeki yıkımın, bireylerdeki yılgınlığın, toplumların birbirinden kopuk yaşamasının baş nedenidir. Tüketim çılgınlığının karşılanması hiçbir etik ve ahlak kuralına dayanmadan herşeyin serbest olduğu görece kural denilen serbest sistemin bir parçası haline gelmektedir. Gereksiz yapılan tüketim bireydeki rahatlama duygusunu tatminden başka bir şey değildir. “ Tüketim, toplumun bütün kesimlerinde yaygınlaşmış ve geçerli ideolojinin kontrol gücünün artması anlamına gelmiştir. Bireyler birbirlerini nesnelere aracılığıyla anlamdirmiş, tüketim yoluyla ilişki kurmuşlar, israfa dayalı bir üretim – tüketim etkinliğinde bulunmuşlardır. Birey bu ilişkiler sonucu yozlaşmış, alışveriş merkezleri din mabedlerine dönüşmüştür.” (Odabaşı, 1999, s.4)

Günümüzde yaşayan önemli kişilerle sözlü tarihçe yapmak tarihe iz bırakmayla eş değerdir. Şahısların söylediklerini bir arşiv gibi görüp doğru, abartısız, tamamiyle gerçek kabul edersek kişilerden alınan röportajların tekrarlarının olamayacağını düşünerek yaklaşmak kişilerin iç dünyalarının da rahatlama demektir.

“Thompson sözlü tarihe, “Geçmişin Yaşayan Belleği” şeklinde yaklaşmaktadır. (aktaran Şahin, 2004, s.117) İnsan yaşamında görmüş geçirmişlikler vardır. Bunlar tarihe geçmezse, kişilerle beraber “ okunmamış birer arzuhal” gibi tarih olmaktadır. Sözlü tarih anlayışında tarihçinin yapması gereken, arzuhallerin okunmadan yitip gitmesine engel olmak, arzuhali alıp işleme koymaktır.” (Şahin, 2004)

Hüseyin Çimrin ve diğer röportajlar bu iç rahatlığı ile yapılmıştır. Gündelik yaşamlarımızda abartıdan kaçınarak, kente, bireylere ve canlılara zarar vermeden

yaşamak karmaşık ilişkiler içinde kaybolmadan FİYATI NE sorusunun kölesi olmadan yaşamak normal seviyedeki bireylerin isteğidir.



### georg simmel

*doğduğu yaşadığı berlin şehri kişisel gelişimine katkıda bulunmuştur yahudi kökenli oluşu kin ve nefret uyandırıyordu akademik çevre tarafından kiskanılmıştır ömrünün son 4 yılında akademik çevrede kürsü alabilmiştir kendine has çalışma tarzından ödün vermemiştir modern bireyin ruhsal ve zihinsel varlığını ve uğradığı yabancılaşmayı keşfe çıkar gündelik yaşamı incelemiştir modern insan öznelliğini kaybediyor nesnelleşiyor ve izole bir hayat yaşıyor paranın ve metropol insanın rengi gri yalnızlaşan, yabancılaşan bireyler oluyor kent hayatı bıkın, usanmış, bir hale sokuyor insanı nevrestanik bireyler olmaya başlanıyor tüm bombardımanlara karşı birey kendini korumaya alıyor karşıdaki insanla ilişki kurmak zorunda olduğundan muhatap olunuyor para sadece ekonomik hayatın bir unsuru değildir para tüm yaşam stiline, yaşam görüşlerine, insanlar arasındaki karşılıklı ilişki formlarına damgasını vurmaktadır kent insanı herşeyi para ile yapabileceğini sanıyor şu soruyu soruyor FİYATI KAÇA*

## KAYIP HAFIZA

### komşuculuk

*sahte ve sentetik ilişkiler, daha resmi daha yüzeysel ve geçici bir hal almış durumda kadınlarda çalışma hayatının içindeler evlerde geçen süreler kısalıyor, kentin günlük koşturmacasında aidiyet duygusunun kaybolması sitelerde çoklu yaşamlar komşuculuğu bitiren en önemli etken kültürümüzde yeri olmayan yeni kentsel mekanlar stüdyo dairelerin çoğalması çekirdek ailelerin yok oluşu çevreye aşinalık, o çevrede geçirilen yıllar, yaşanan olaylar kentsel dönüşüm adı altında bireylerin birbirinden kopmasını ilişkilerin bozulmasını sağladı geçmiş olan her ne varsa siliniyor yerine daha fazla avm gökdelen yapılıyor komşuculuk ilişkileri yok ediyor*



### hüseyin çimrin

*şimdiki zamanda değil geçmiş zamanda hatıralara dayalı yaşıyor georg simmelin söylediği gibi yalnız, yabancılaşan, bıkın biri var karşımızda hayata küsmüş, şehre küsmüş şehri kişileştiriyor bir kadın gibi tutkuyula seviyor eski antalya köye benziyordu tek katlı binalardaki az nüfuslu kirlenmemiş antalya ya özlem duyuyor gözlerinin önünde şehir değişiyor, insanlar değişiyor geçmişte yolda giderken selam verirken şimdilerde para ekonomisinin merkezi haline geliyor gündelik hayatı etkiliyor bireyler arası ilişkilerin çıkar odaklı oluşuna cam sıkılıyor yardımlaşmanın kayboluşuna kahroluyor anılarının sağağında ben neredeyim sorusunu her gün soruyor kent biriken bir şeydir şu an birikmiyor yitip gidiyor biriktirdiği anılar ve kurulan güçlü sosyal ilişkiler bu kişilerde ev ve mahalleyle derin duygusal bağlar oluşturmakta etkili*



Görsel. 24: Kayıp Hafıza Notlar (Erdöl, 2020)





**Görsel. 25:** Kayıp Hafıza Karikatürler (Georg Simmel

<https://www.pinterest.co.uk/pin/535717318146799956/> Erişim Tarihi: 01.07.2020; Hüseyin Çimrin  
<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=2999584190117741&set=p.2999584190117741&type=3>

Erişim Tarihi: 01.07.2020)

## GEORG SIMMEL'İN SÖZLERİ



- *Paranın hacminde sınırsız bir artışın yol açtığı sıkıntıların bizatihi bu artışa değil, daha çok paranın dağıtılma tarzına atfedilebilir.*
- *İnsan, moda ile başkalarına benzemeye, stil ile başkalarından farklılaşmaya çalışır.*
- *İşin doğası gereği, insanlar arasındaki bütün ilişkiler birbirleri hakkında bir şeyler bildikleri ön koşuluna dayanır.*
- *Kişi hiç bir zaman başka birini tam olarak tanıyamaz; çünkü bu her bir düşünce ve duygunun bilinmesi anlamına gelirdi; bunun yerine, gözlemlediğimiz parçaları kullanarak bir bütün oluştururuz, bu bütün de özel bakış açımızın görmemize izin verdiği orana bağlı olarak şekillenir.*
- *Sevgi, doğuşundan sorumlu olan sevilene ait tüm öznitelikleri arkada bırakmıştır.*
- *Kalabalığın toplumsal mekânı, kuşkusuz, metropoldür.*

Görsel. 26: Georg Simmel Sözleri (<https://tarihnedio.com/alman-sosyolog-ve-filozof-georg-simmel/>, Erişim Tarihi: 01.07.2020)

### KAYNAKÇA

- Atik, A. ve Erdoğan Bilginer, Ş. (2014). Atatürk İletişim Dergisi, Sayı: 6.
- Bingöl, İ. (2016). Gündelik Yaşamın Sosyoloğu: Georg Simmel, Yüksek Lisans Tezi, Bingöl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Erman, T. ve Özaloğlu, S. (2017). Bir Varmış Bir Yokmuş Toplumsal Bellek, Mekân ve Kimlik Üzerine Araştırmalar (1. Baskı: Ocak, 2017) İstanbul: 12 Matbaa.
- Es, M. (2007). Kent Üzerine Düşünceler (Yerel Siyaset Dergisinin ücretsiz eki) İstanbul: Milsan Basım.
- Frisby, D. (2013). “Georg Simmel - Modernitenin İlk Sosyoloğu”. Modern Kültürde Çatışma. (Ed.) Ali Artun. İstanbul: İletişim Yay. 9-51.
- Gazzaley, A. ve Rosen, L. (2016). Dağınık Zihin Yüksek Teknoloji Dünyasında Kadim Beyinler (1. Basım Mart 2019) İstanbul: Metis Yayıncılık.
- İlhan, E. M. (2018). Kültürel Bellek, “Sözlü Kültürden Yazılı Kültüre Hatırlama” (Aralık 2018) Ankara: Tarcan Matbaacılık.
- Jung, W. (1995). Georg Simmel–Yaşamı, Sosyolojisi, Felsefesi, (Çev. Dogan Özlem), Ankara: Ark Yayınları.
- Karasu, M. A. (2009). Kente Karşı Suç “İmar Uygulamaları Bağlamında Kente Karşı İşlenen Suçlar” (1.Baskı Şubat 2009) Ankara: Savaş Kitap ve Yayınevi.
- Odabaşı, Y. (1999). Tüketim Kültürü, Birinci Baskı, İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Öncü, A. ve Weyland, P. (2005). Mekan, Kültür, İktidar “Küreselleşen Kentlerde Yeni Kimlikler” (1. Baskı 2005) İstanbul: İletişim Yayıncılık.
- Simmel, Georg 1907 / 1978 The Philosophy of Money, Tom Bottomore and David Frisby (Eds. And Trans.), London: Routledge and Kegan Paul.
- Simmel 1908/1959b ‘The Problem of Sociology’, K. Wolf (ed.), Essays in Sociology, Philosophy and Aesthetics. New York: Harper Torchbooks: 310-336.
- Simmel, G. (1903). Die Grosstädte und das Geistesleben, Metropol ve Tinsel Hayat, (Çev. N. Kalaycı), Modern Kültürde Çatışma, önsöz D. Frisby, (Yay. Haz. A. Artun, 2003) İletişim Yayınları, İstanbul; 85-102.
- Simmel, G. (1950). The Metropolis and Mental Life, (In.) The Sociology of George Simmel, Translated K. Wolff, New York: The Free Press, 409 - 424.
- Simmel, G. (1959). Essays on Sociology, Philosophy and Aesthetics, der. K. H. Wolfe, New York: Harper and Row.

- Simmel, G. (2009). “Metropol ve Zihinsel Hayat”. Bireysellik ve Kültür. (Çev. Tuncay Birkan). İstanbul: Metis Yay. 317-329.
- Storey, J. (2000). Popüler Kültür Çalışmaları, (Çev. Koray Karaşahin), İstanbul: Babil Yayınları.
- Susam, A. (2015). Toplumsal Bellek ve Belgesel Sinema (1.Basım Nisan 2015) İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Şahin, M. (2002). Kentli Dayanışması (2002) Ankara: Zirve Ofset.
- Şahin, Ö. (2004). “Geçmiş, Tarh ve Sözlü Tarih” Mülkiye, Ankara, 28(244): 111-126.
- Ünlü, S. (2014). Stüdyo Yaşamlar, “Küreselleşen Dünyada Yeni Kentsel Kurgular” (1.Baskı Ocak 2014) Konya: Çizgi Kitabevi Yayınları).
- Wirth, L. (1938). Urbanism as a Way of Life, in P. Hatt and A. J. Reiss (eds.), Cities and Society, New York: Free Press.
- Yurt Ansiklopedisi, (1982). Antalya Maddesi, Komisyon, Cilt 2, İstanbul.

### İnternet Kaynakçası

- Antalya Büyükşehir Belediyesi (Bekir Kumbul), <http://www.antalya.bel.tr/eski-baskanlar>, (erişim tarihi: 2020)
- Antalya Kadın Müzesi, <http://www.antalyakadinmuzesi.org/ayse-feyizoglu>, (erişim tarihi: 2020)
- Çimrin, H.  
<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=2999584190117741&set=p.2999584190117741&type=3>, (Erişim Tarihi: 01.07.2020)
- Georg Simmel Sözleri, <https://tarihnedio.com/alman-sosyolog-ve-filozof-georg-simmel/>, (Erişim Tarihi: 01.07.2020)
- [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Berlin\\_K%C3%B6nigl\\_Hauptbank\\_J%C3%A4gerstr\\_um\\_1850.jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Berlin_K%C3%B6nigl_Hauptbank_J%C3%A4gerstr_um_1850.jpg), (Erişim Tarihi: 30.06.2020).
- İlbuğa, E. U. (2018). “1960-1970’li Yıllarda Antalya’da Sinema İzleme Deneyimleri”, <http://ilefdergisi.org/2018/5/1/61-90>.
- Kentsel Suretler (18’.30” dakika aralığı),  
<https://www.youtube.com/watch?v=NfO6LhXKNTg&feature=youtu.be&fbclid=I>

[wAR2rAf9uDZsdNDHzj8zImBJayS5YHpeFNk5MGyQu7O WRxtKAK1usMJzw](https://www.pinterest.co.uk/pin/535717318146799956/)  
[ow](#), (erişim tarihi: 2020)

Simmel, G., <https://www.pinterest.co.uk/pin/535717318146799956/>, (Erişim Tarihi:  
01.07.2020)

## **RÖPORTAJLAR**

Abdullah Uyaroğlu 10.Nisan.2019 tarihinde röportaj gerçekleştirilmiştir.

Ayşe Feyizoğlu 31.Mayıs.2019 tarihinde röportaj gerçekleştirilmiştir.

Bekir Kumbul 07.Şubat.2019 tarihinde röportaj gerçekleştirilmiştir.

Hüseyin Çimrin 12.09.2018 / 19.09.2018 / 17.10.2018 / 23.10.2018 / 25.10.2018

12.11.2018 tarihlerinde röportajlar gerçekleştirilmiştir.

Mustafa Şahin 25.Kasım.2019 tarihinde röportaj gerçekleştirilmiştir.



**T. C.**  
**AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ**  
Güzel Sanatlar Enstitüsü Müdürlüğü



## ÖZGEÇMİŞ

<b><i>Kişisel Bilgiler</i></b>	
Adı Soyadı	Suat ERDÖL
Doğum Yeri	Ankara
Doğum Tarihi	24.03.1970
<b><i>İletişim Bilgileri</i></b>	
Telefon	0 541 256 97 17
e-posta	suaterdol@akdeniz.edu.tr
<b><i>Eğitim Bilgileri</i></b>	
Lise	Bahçelievler Deneme Lisesi / Ankara
Lisans	Dokuz Eylül Üniversitesi GSF – Sinema TV / İzmir
Yüksek Lisans	Akdeniz Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sanat ve Tasarım Bölümü
İmza	